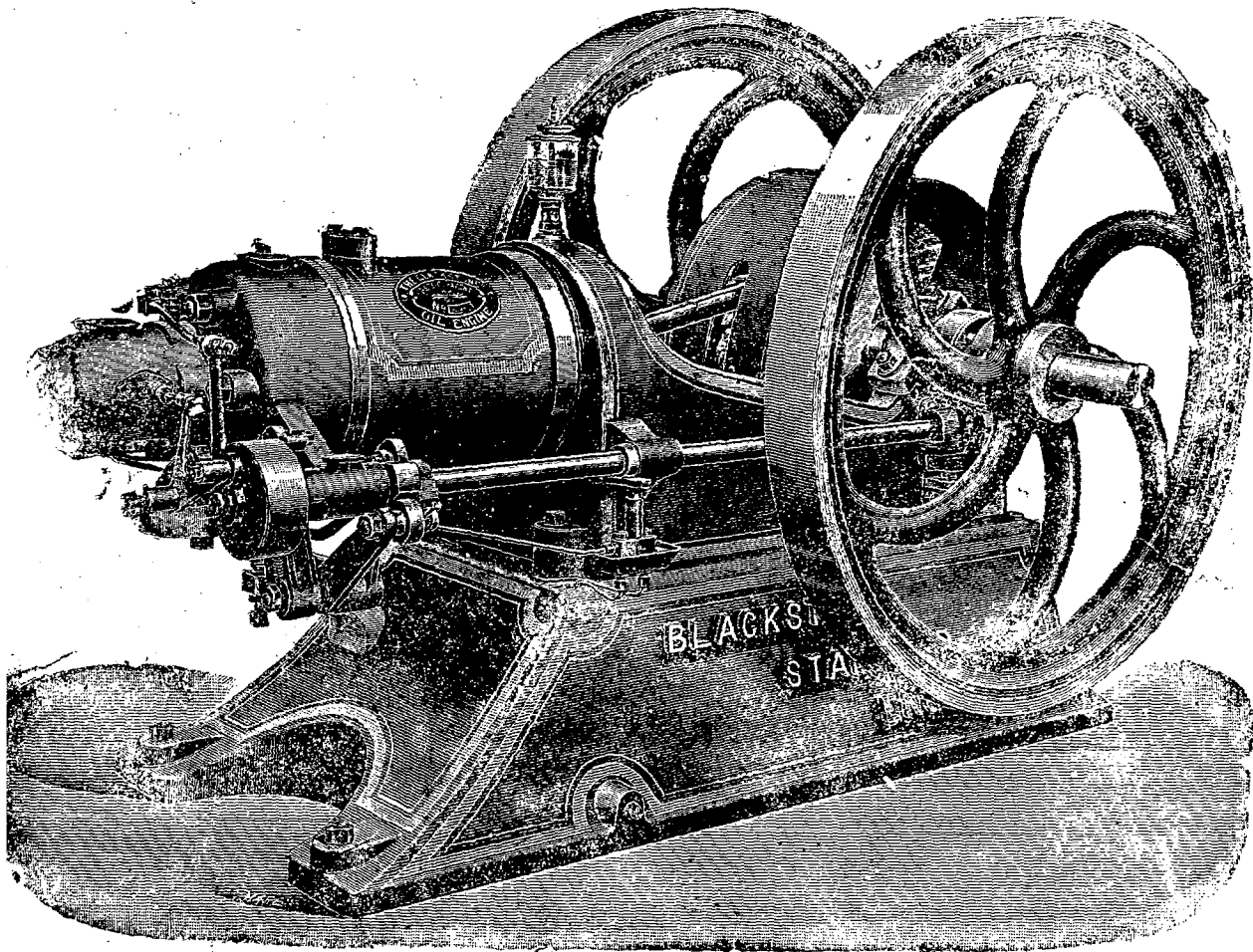

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

309959

Vol. 7.

చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం అక్టోబరు నెల 8 తేది శుక్రవారము
సంపుటము. 2 { కాదివామసంవత్సరభాద్రపదబహుళ ఏకాదశి ౧౧. { No. 153
సంచిక ౧౫౮

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

దేశసంస్థలు, క్రూరు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుపయోగించి కనిపెయ్యవలయు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు కనిపెయ్యవలెను. ఎరువూనులతో మంచి పుష్టినిచ్చినది. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నడచు మాకు వ్రాయుడు.

సాత విజయం:

మార్షలు నన్ను డి కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1808

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, రంజాపూరు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము ప్రసిద్ధి చెప్పినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ ఎలా అమృతాంజనమును వాడి వలెనే జ్యోతిషమున యునుగను. ముఖ్య ధర 0-10-0 అలాలు.

మోహనీలైలము

సీసా 1-8 0-12-0.

తామరలైలము

డబ్బి 1-8 0-8-0.

పండ్లపొడి

డబ్బి 1-8 0-2-0.

అమృతాంజనం డిపో,
బొంబాయి - బెజవాడ.

సవరపు బంగారముతో చేయబడిన గట్టిగాజులు

కంటినిలాగము:
"జువెల్యూ"

వెల నరకము
ఫల మధికము

ఈ మోడిరి గాజులు బర 1-8 రూ 35-0-0. చిన్న సైజు రూ 30-0-0. సవరపు బంగారమునకు పూచీ ఈయబడును. ఇవిగాక ఇతరమైన సీమకములముల నగలును, పువ్వురాగపు నగలు సవరపు బంగారముతో చేయబడిన గడియారపు గొలుసులు, మరిన్ని వెండిసామానులు మొదలగున వన్నియు, నిండా వెల సరసముగా అమ్మబడును. గాజులకు అర్జున్ ఇచ్చునప్పుడు కొలతలు సరిగా కుంపవలెను. స్వాగతిగ్రామము, పాన్డేజిల్ కోనవారే భవించవలెను. కోనవారే అర్జున్ 100-8 10% లాభాన్ని అమ్మకమునకు తెలు

ది ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్ నగల వర్తకులు,
(పోస్టు బాక్సు నెం. 40.) నగరత్ వేట, బెంగుళూరు సిటీ.

టి. సి. యన్.

710

పరిమళానంద నస్యము.

బల డబ్బి 1-8 రూ 0-4-0 ని. పి. డబ్బి రూ 0-8-0
12 డబ్బిలకు రూ 2-8-0 " " 0-8-0

మేలైన మద్రాసు సాదానస్యము.

బల 1 టేబుల్ (24 కు) 0-14-0, ని. పి. డబ్బి 0-8-0
బల 1 టేబుల్ (120 కు) 3-8-0, ని. పి. డబ్బి 1-0-0

టి. సి. వాగ్లింగ్స్ అండు కంపెనీ,

4 రంగుల సెన్సి, పోస్టు బాక్సు 710, మద్రాసు.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఖోషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరలైలము, మోహనీలైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యమైనదములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు పూసినతో తక్షణం పంపెదము.

తరువాత 1916 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 4 వ తేదీ కాకి
రెండ్ల విక్రయదినం చేసినట్లు మహారాజులును, గొప్ప
రాజులును, అనేకమంది సహజీవులును, గంధి, అనిలిపెంటు
రాజుల గూడ సభ కేటించిరి. ఆ సందర్భమున గంధి యొక
పాతకావ్యమును పాఠముగాను, గంధికి మొదటిపాఠమును రచన
జేసినవాడను. అతనికి జాతిద్వేషమును లేదు. ఈ సమా
జ నిరాకరణకాలమునందు గూడ అతని యొద్ద మహా
స్వేచ్ఛనవీత మని మహామహిమను అలయద్వైధిమ
నన్నాడు గదా ! అట్టి గంధి-మహారాజుల యెదుట, గొప్ప
రాజు యెదుట, సోక యాతకావ్యమును పాఠముగాను, ఆ యాతకావ్య
మునందు రాజకీయ విమర్శములు గూడ వర్చన కల్పి
యించుట సాధ్యమనగా వినుచుండిరి. ప్రతివారను గంధి
కలిగినను, భైరవమనకును, అచ్చెరువొందుచుండిరి. కాని అని
పెంటు మూత్రము గంధిపై యుండునది గొప్పకారకమై
సంకల్పింపబడుట జూచి యొక్కతేక పోయెను. బంగారా విక్ర

జన సమయమునందు కాశీ కళాశాలలో నామోదిత సాగు చుండినప్పుడు, ఎంతయిది విద్యార్థుల కావలెను అత్యంతము కలిగించి యుండలేదు? ఇంతయే? కానీ స్థాపించిన సంస్థల నేలవిడచాడవలె? కావున ఈయన కనుసంజ్ఞ చేసెను. కొంతకాలము పరిశీలించి, ఈమె భర్తలలో నేమోమోగుననినలాడెను. గంధి యువశాస్త్ర ముగిసి. కొంత కాల తర్వాత యెంకొక వాడు గావున, నీ యువశాస్త్ర యనభ్యుత్తర వర్ణ నింతటితో ననుసరించునని. ప్రజాపిత జీవితమునందు ఇతనిని సంరక్షించు యనభవము గంధి కన్నటికే యుండినది. గంధి తనకాల త్రాకి కలకు నొక సమాధానముపంపెను. ఆనిలి నెంటువచ్చు స్వరాజ్య మను పేరుతో ప్రజలను భ్రమింపజేయుచుండినందున ఈ విషయ మంతటితో నిలిపివది. ఇదియొక విశిష్టము గావున నింత దూరము (వాయవ్య) చేయినది. కామ్యమునాలో నిదియొక విషయములాగు కంటికి.

ఆ సంవత్సరమున బీహారు రాష్ట్రములోని నీలి మందు కూలీవాద తమ యజమానులచే హింసించబడుచుండిరి. గంధి యీ విషయమును స్వయంగా విచారించబడుచు మోతి హరిజై 15-4-1917 నాడు బయలుదేరిన. చాంబరాన్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తనకుమీ జిల్లానుదలి ముగ బండికి వెళ్ల వలెనని గంధికి ఒక నోటీసును పంపించెను. జిల్లాకాఫీకా యందు సాత్త్విక నిరోధము నడపిన నీ మహాత్ముని కిదియే చాటి? గంధి ఈ కింది విధముగా నా మేజిస్ట్రేటుకు త్రుప్త్య త్రరమిచ్చెను. ఆజనలయెడ నాకలం బాధ్యత చే నీ జిల్లాను నడచుటకు విలువైన నీకు తమకు తెలుపుట నా భర్తయని తలంచెదను. అధికార లేమీని చేయుదురాక. అవిభేదత తమ కలుగు ఎట్టి విషయమునందునైనను నేను సంసిద్ధుడ వై యున్నాను.

నేనాంధ్రాశ్రమ చేయుటకు నిచ్చటికి వచ్చినాడనని కమిషనరు నూచించుటకు తీవ్రముగా ఘండించుచున్నాను. నా ప్రసంగిని నెలంగుటయే నా కోరిక. నేను స్వేచ్ఛగల నుండ కావలె నా యీ కోరికను కొనసాగించుకొనుచుండెదను. గంధి వట్టుదల చే, వెంటనే, ఒక విచారణ సంఘ ముర్పడెను. తదనంత కొంతకాలము ఈ కూలీలలో క్షమా నవలము చెడినది. బీహారు కానసభలో ప్రభుత్వము వారు తమతత్వము నివేదించుకొని గంధి నేరనుగూర్చి మిక్కిలి కొనియాడిరి. గంధి మహాత్ముని కాంతమునకును, భర్తయనకును, పట్టువలకును, ఇది వజ్రముక నిదర్శనము.

భారత రాజ్యంగమింతి ముగు మాంటాగుగారు ఒప్పు జీవితమున 1917 ఆగష్టులో ప్రకటించెను. కాంగ్రెసు మున్సిపలభల తీర్మానములను ప్రజల మోడించుచుండుట గుర్తుగా ప్రజలను నిర్దేశించి వానిలో సంతకములు చేయవలెనని గంధి నూచించెను. తేజము దంతకున, ప్రజలీనూచన నామోదిని సంతకములచేసి నకాలముక నీ ప్రజల కలలు నేరకునే మాంటాగు, ఘమ్మవర్ష గాడులకు అందింపజేసిరి.

1917 సంవత్సరమున కెయిరాలలో కాటకము సంభవించి రైతులు తమ స్థిర, చర ఆస్తిని విక్రయించుకొనుచుండినపుడు, గంధి వారికి ప్రభుత్వమునకు కన్ను చెల్లించవలసియు, సాత్త్వికనిరోధ మవలంబించు దనియు నుద్ఘోషించెను. కడతలు ప్రభుత్వమువారు తమ పౌరభాటుకు కనుగొనిరి. తదనంత కొన్ని మాసాలకు అమావ్యూహవాదులలో యెంకొకలయొధి కాటకమును, వారి పనివారిదెను, ముంపువర్షము కలిగెను అప్పుడు గూడ గంధి సహాయమును పనివాం ప్రవేశించిరి. కొందరు పనివారికు గంధి కొరింపువారికు ప్రయత్నించుచును, అరికు కొన్ని దినములు ఉపవాసముండెను. ఈ యజమాన మహాత్ముని మేటిస్తాగాని, స్వల్పలో వివాదములు తరిమివైచుచున్నాను.

దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతదేశమునకు వీలెంచినది మొదలు గంధి పాల్గొనజేటిగాని, నడవజేటిగాని, యుద్ధము మును 1919 లో నలడు నడవిన సత్యాగ్రహోద్యమమునందు ఏ పాటియు గావని యాధి యగుచున్నది. ప్రజలను, నాయకులను, కానసభలను, వారైత త్రాకి కలకు, భారతీయుల యిట్టి ప్రాయమును స్పష్టముగా తెలుపుచుండునను, నిరోధకానసములు దేశమును మిక్కిలి యశ్యాశాసనము ముంచునని తేటతెల్లము చేయుచుండినను, రాటు చట్టము నొకదానిని భారతప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్య కానసభ యందు అధికారసభ్యుల నామోదింపజుట చేసిరి. ఈ చట్టమును శాస్త్రయగున పద్ధతిని ప్రతిపదింపవలెననియు, ఏమొరవ లేన చేసి మాత్రము నొనరింపవలెననియు, గంధి ప్రకటించెను. ఈ వార్త వాయువేగముతో దేశమంతటను వ్యాప్తిచెందెను. మాత్రము చక్కగ జరిగెను. అధికారుల యశ్రమదర్శనలన మంజూరులోని కొన్ని ప్రదేశములలో మార్త పల్లముల కొంచె

ము జరిగెను. గంధి వెంటనే దీనిని కనుగొని యజమాన ముండెను. గంధి యజమానమునకు యనిన సామాన్యముని బోధ పడబెందనచ్చును. గంధి మేటివాడని కొందరు తలంపవచ్చును. కాని యాతనికి తిని నూత్నముగా గ్రహించగలవారికే, తయూ పజానముల మహాత్ముని బోధపడగలను. ఈయల్లములు జరిగినవి ముట్టటి ముట్టటి సరము, గుజరాతు వాలా, యాన్న గుహాటుల కంజాటు అధికారు లొందిన గుంకము తెల్లరజును ప్రాతచక్రయే. ఈమోదనాటక మంతయు పూర్తియైనతరువాత మంజూరు డిరెక్టరులకు విచారించుట తేర్చుడైన కాంగ్రెసు పంచాయతి లో గంధి యొక సభ్యుడు. ఈ సందర్భమున గంధి యొనర్చిన నేర పద్ధతాతీయము.

మంజూరు వివాదనాటకము చాలక కావోజు, భారతీ యులకు మరియొక కష్టము వాటిల్లింది. న్యాయమున కిదిగా మిక్కిలిపడలివారు మహాసంగ్రామమునందు కత్తి చూసినది! ఈయద్దము యాగినది. మిక్కిలి ముల్లము కాలిపుటండి ప్రదేశము లనకయును మిక్కిలిపడలివాడు తీసికొని కాలిపుట వికలాంగుని చేసిరి. భారత మహాత్మునియుల మనోదేశ మునకు మేరలేక యుండెను. వాడు సమయము వచ్చిన యెదిరి వారెరై నగాని యుద్ధమునకు నిర్దేశమువాడు. కాని యుద్ధము జేకొన వారు గంధి నామోదతత్వము పేషించిరి. గంధికి దొర్ల న్యయనిన నేగింపుగా! మంజూరు డిరెక్టరులకును, కిలాఫతు నకు గలిగిన దుర్లభతకున, మహామహిమ కరణమే మార్గమని యెతడు వెంటనే కను గొనెను. కిలాఫతు సుఖము తేర్చుడెను. మహాత్ముని యలందు ను, హిందువులయందును ఈ రెండి విషయమై చలనము గలిగింది. గంధి, వేరతాలిగారులు దేశములోని ముఖ్యభాగముల లో కల్ల పర్వతము గావించి సహాయనిరాకరణమును గూర్చి యువశాస్త్రమునీయి మొదలిడిరి. గంధి తనకు వార్తించి ప్రభు వొనరియుండిన కెయిషయ-హిందువరకమును రాజకత్తి

గంధి మహాత్ముడు.

నిధి కిచ్చివేసెను. కిలాఫతు సంఘమును, గంధియు, సహాయని రాకరణము ఆగష్టు 1 వ తేదీ ఆచరణలోనికి తేబడునని రాజ ప్రతినిధికి యంక తెలిసిరి. ఈ రెండు సమస్యలను గూర్చి యెంకొకటి అభిప్రాయ భారత కాంగ్రెసు సంఘము కాశీనగర మునందు సమావేశమై, ఏకమతీ వ్యాపించుటకు సెట్టించునందు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము కాటకనీయంబు నని యిట్టి ప్రాయము చెప్పెను. ఆ తేదీభూమిగ సెట్టించు మొదటి వారమున కలకత్తా నగరమున ప్రత్యేక కాంగ్రెసు మంజూరు నీంచా ముని పేరవననీ యుండిన లాటా లాట పతి రా యు గారి యాజమాన్యమున సమావేశమయ్యెను. కాంగ్రెసులో ప్రతి నిధుల దృష్టి సంతయు అందవైచి యుండెను. దేశమంతయు సహాయనిరాకరణ తీర్మాన పరిమూలమునకై యెంకొక జూరు యుండెను. కాంగ్రెసులో గంధిమేర గారడివాని దండమువలె యుండెను. దేవుడే ప్రతినిధులు కాంగ్రెసుకు వెల్లిరి. ఆనీ టిలు అనేక తీర్మానములను, తవరణలను తెచ్చిరి. వేరు నడవిన నాయకుల పేరులు అరిక తీర్మానమునకు ప్రతిపూలముగ నుండినను, గంధిమాత్రము దైర్ఘ్యవైర్యములతో సభాపేరికనుండి తన మార్గము మేధముగా బోధించుచుండెనో అవిధముగ యువశాస్త్రము చెప్పెను. సహాయనిరాకరణమును గూర్చి కాంగ్రెసులో గంధి యొనర్చిన యువశాస్త్రములోని ముఖ్యభాగములు మార్కము నీట ముడివియును.

“మన ముసల్మాను దేశములు సహాయ నిరాకరణ మును గలి ఆగష్టు 1 వ తేదీనుండి యాచరణమునకు తెచ్చిరి. నా తీర్మానములోని కొన్ని భాగములు కొద్దిగనో, గొప్ప గనో, ఆచరణలోనికి వచ్చుచున్నవి. కా బట్టి దేశములో

ఈ నిధానమును ప్రవరింపజేయుట యిట్టి సుముగాదని నేర దైర్ఘ్యముగ బయకలను... కిలాఫతుకు గలిగిన యశ్రమము లనుగూర్చి దేశములో నెచ్చుటను రెం డిట్టి ప్రాయములు కాన రావు. తమ మతస్థాపకుని యాచరణగ నుండుటకును, ఎట్టి కష్టములైనను లోకయే, భారతీయ ముసల్మానుల గౌరవ మును ముసల్మాను గ నుండ నాల య. సంజాటు (మార్గమును, మోటుకము గ ను చూడ బడినది. ఈ రెండి విషయమై శాస్త్రమును కలిగించుటకే, యిన్ని మాన ములనుండి దేశీయ లాంఛోనగావించుచున్నాడు. దేశములో ఈ సహాయనిరాకరణవిధానమునకు సరియగు సమాకార యుండి న యెదల, మోత స్వరాజ్యము ఒక సంవత్సరము లోపుకనే ప్రాప్తించునని, నేర దైర్ఘ్యముగ చెప్పగలను. ఆవత్సరమును త్యాగ మును చూపుట దేశమును, పూర్వముగా సంసిద్ధముగ ఉన్న దా? వికరణము గలవాడు తమవికరణములకు, గౌరవోన్ముగము లను, త్వజించుటకు సంసిద్ధులగు నున్నారా? దేశము కొంత, తమ విద్వల నిద్యక నడలి చేరుటకు తల్లిదండ్రు లివ్వవలెనరా? వభుత్వమునందు గుమాస్తాలకుగా చేయుట్టి కర్మాగారము లగు నిహితకాలమున, కళాశాలలకును తమవిద్వలను ముగి యెదల, వారికి విద్యలభ్యవడదని తలంచునంతకాలము, స్వరా జ్యము దుర్లభమని నేను విన్నవించు చున్నాను. త్వచనహి తమైట్టిగాని, త్వచనహితమైట్టిగాని యుద్ధములు జరుగు నప్పుడు, ఒక దేశము తన పౌత కాలలను, న్యాయస్థానములను కట్టిపెట్టును. నేను స్వయముగా రెండు యుద్ధములందు పాల్గొంటిని. ఆ యుద్ధములు జరుగుచుండి నపుడు, పౌతకాలమును, న్యాయస్థానములను మూసివేయుటచే నని. కక్షి వారులకు తమ స్వంతవిషయములను గూర్చి యెంకొ చుటకు వ్యక్తి లేడండి యుండవచ్చును. ఆక్రమమును రాజ్య మున విద్యవభ్యవసింపించుటకంటె తమవిద్వలను గృహములం యా రక యుండుటయే యుత్తమమని తల్లిదండ్రులకు అంకితముండ వచ్చును. ఈ రెండు విషయములను మన మనోభావములకు జరికించుచు. భారతజాతికి యాత్మగౌరవమును, ఈ రెండు విషయ ములను గమనింపబడును.

కానసభలోని సామొమతలెనని కొంజుకు చెప్పిరిగాని కా రొక్కవాడనువైక తీసికొనిరాతెను. ఈ సభలలో 85 సంతకరములనుండి కొంతకని చేయగల్గితిమనియు, మనయుం దోరనకు ప్రతిఫలముగ నీ సంస్కరణకానసభల విస్తీర్ణ జనియు నొకటాడెను. కాతీయవాదులు కానసభలలో నుండ వలెనని ప్రభుత్వమువారి కోరిక. కానసభలలోనుండి చేయగల ప.కంటె బయట నుండియే, యర్హివ్యవక్తరును నేర చేయు టకు వసలియున్నది. కొందరు లోకమాన్యు తిలకుగాని యిట్టి ప్రాయమును గూర్చి యెంకొకరును. లోకమాన్యును స్వర్గస్థు డకుటకు ఒకటి రెండు వారములకు పూర్వము మోతాలి గాని లో గూడ నేను వారి సహాయమును తెల్లించి. అప్పుడు లోక మాన్యులు “కానసభలకు తెల్ల ఎక్కడు ప్రతి ఫుటింపదగునో, ఆ క్షుడు ప్రతి ఫుటిం చి ఎక్కడు లో డ్వాటూ సం గ దగునో, అప్పుడు లో డ్వాటూ సంతకలనని నాస్యంత యిట్టి ప్రాయ” మనెను. అందులకు “ధిరీ మహాత్ముని యలకు మీరు చేసిన వాగ్దాన మేమి నావలయు”నని మోతాలి ప్రశ్నించెను. ఈ ప్రశ్నే కానసభలకు నుంబంధించింది. ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మివిధముగా వచ్చెను. “ముసల్మాను లే విధముగా తీర్మానించు లో, నాకత్తువాదాగూడ ననిరోధముగ తప్పక ప్రయత్నింతురని నేను మీరు నల్లెచ్చి చేయుచున్నాను.”

కానసభలకు పూర్తిగ బహిష్కరింపవలెనని మున్సిపల సభవాడు తీర్మానించినాడు. పాటకు తెల్లు నిషేధించునో, ఆ విధముగా ప్రతి మహాత్మునియునును కానసభల బహిష్కరింప నిశ్చయించియుండ, ప్రతిఫలమ పద్ధతికైన హిందువుల కేమిలాభము చేయగలము? సభలలో ప్రదేశించి, ప్రమాణ మును గైకొనుట పాతమును ముసల్మానులు తలంచుచున్నాడు. హిందువులు వారికి లోడ్వేసెను, లోడ్వేడకపోయినను, వాడు దివోపవరై యుండుడు. హిందూ మహాత్మునియే శబ్దము కాశ్యతముగ నుండవలెనని మనము గోరునెదల, వాడు గోరవలెన ముగు మార్గమున ప్రయత్నించునంతకాలము, వాడు తమ కోర్కెలను వికరీకములగా చేయుటకు సంతకాలము, వాడు తమముల మునకు కడంగటంబు సంతకాలము, మును వారిలో పూర్తిగ నేకిధించుట దిక్క చేయువర్షము లేదని నాడు స్పష్టముగా కానించుచున్నది.”

ఈ తీర్మానపు బలమియో, లేక గంధిమహాత్మునియో, కాంగ్రెసులోని యధిక సంఖ్యాకులకు ప్రతినిధులు దీనికి తమ సంపూర్ణమోదమును చెలిసిరి. ఈ తీర్మానము ననుసరించి తేర

మనకు కొంత చలనము కలిగినది. ఇంకను తృప్తిగ భుజి
చేయు వాడు ప్రజలను నుండి యేలించుచున్నది. ఈ
యద్యమమునకు గురవారు రాష్ట్రము చుట్టూ పయని
చున్నది. పిమ్మట మన యాంధ్రదేశము రెండవది యని చెప్పక
తప్పదు. ఆంధ్రదేశమునందు శాసనసభ్యులు లనేకులు కను
యభివృద్ధియును వదలుకొనినారు. ఇంకను కొందఱు వదలు
కొనవలసి యున్నది. శాసనసభ్యులు కొందఱు కను వృత్తుల
వదలుకొనినారు. మఱికొందఱు వదలుకొనవలయు వా గ్నాన
ముల చేసినట్లు వినికి. వాతావరణముల పూరితమైనట్లున్నది.
నవీనిని రాజకీయములకు ఆంధ్రదేశములోని వరుసలకు
మందలములలోని ప్రతి గ్రామమునందును శాస్త్రీ చేంద
వలసి యున్నది. ఇందులకు విశేష ప్రచారముకల్గినది. ఇంక
ను కొన్ని మందలములందు చలనము లేక యున్నది. శాసన
సభల సభ్యుల యాగ్రహములకుగాని కాంగ్రెసువారు గౌరవ
ము గలిగినవారు మాత్రము వారి శాగ్రహములందీర వలెను.

ఇక మనవిషయమునకు వత్తును. లోపలకు రాజకీయము
లకు తమద్రవ్యమును, కాలమును, శక్తినివహించి, విరోధాభి
ప్రాయము వృద్ధిచేసి, స్వతంత్రమునిచ్చుచేడవారు. వారు గంధ
మహాత్ముని యద్యమమును కరణ్యమున కలయచున్నాడు. గం
ధీతోడుగ నివసించు మహాత్మా తర్జునము గానించుచున్నా
డు. ఇప్పుడతనిసోదరుడు మహాత్ముని పీఠికలనికొనినాడు.
ఈమహాత్మునియందు కలిసి యున్నద్యమము జయప్రదమునట్లు
చేయగలరని విశ్వాసముగలదుచున్నది. గంధీమహాత్ముని కిచ్చ
డేయబడి సంకల్పములు గలవనినది. తేజము సంపన్న సమయ
మున నున్నది. ఏ యద్యమమునకుగాని యొక వాడును దుం
చుట యావశ్యకము. గంధీని మించిన వాడును ప్రస్తుత మె
వ్వతన కానినవరకు. గంధీ-మహాత్ముడు యోగి, స్వాతంత్ర్యగి,
ఈ మహాత్ముడు, ఈయోగి, ఈ స్వాతంత్ర్యగి యొక ననేక
సంకల్పములు ఆయనరాజకీయములు గలిగియుండవలె నని,
భారతీయులందఱు తమమతం భగవంతుని ప్రార్థించుచు గాని
ఇట్టి మహానీయులు తమతోడను తాము జీవించుక. వారి జీవి
తము మానవజన.

మదనపల్లి వార్తలు.

ఆసిలిగుంటు జన్మదినము

మదనపల్లి, అక్టోబరు 8:-ఆసిలిగుంటుగారి 74
వ జన్మదినోత్సవము, ఈనెల 1వ తేదీన, వాతావరణముల
యందు మిక్కిలి వైభవముగా జరుపబడినది. కళాకాల వచ్చు
నితోరణములతోడను, వేదికపై సమర్పించిన బీసెంటుమట్టి
గాంధీ, రవీంద్రనాథు తిలక్ మున్నగువీరుల తటములు పూల
మాలలతోడను, ఆంధ్రకంఠపడినవి. తేజమువార్ధియులయొక్క
మంగళకీర్తనాపాదములను తేజస్వీని పూజించి సంక్ర
మముచేరక, ఆనందముపొందుచు. నిత్యము జరగు భాగ్య
ము సెరవేసినవక, హిందూ, బౌద్ధ, పారశీక, మహమ్మదీయ,
క్రైస్తవ మతగ్రంథములనుండి కొన్ని వచనములు చదువబడి
నవి. తరువాతను, కళాకాల వచన ప్రార్థనా క్రమింపబడిన
బీసెంటుమట్టిగారి ప్రతిమను మార్గరెట్టు కడెన్న అమ్మగారు
బహిరంగము గావించిరి. బీసెంటు రాసులు నందినట్లుబడి, కథ
యంతటితో ముగిసెను. సాయంత్రము విద్యార్థులు, నవపా
థాయులును, సమావేశమై అల్పాహారములను సేవించిరి. అం
దుగంటులకు కాలభటులు కనువిద్యా వైపు శ్యామును ప్రదర్శిం
చిన పిదప ప్రారంభించబడు తమదీక్షను తిరిగి గైకొనిరి.
క్రొత్తవారు కాలభటులధర్మమును స్వీకరించిరి. కళాకాలాభ్యు
యగ కడెన్నగారు కాలభటుల ధర్మములను గూర్చి చేసిన
గంధీశతకముతో సమావేశము అంతర్ముఖమునకు వచ్చెను. ఆ
పిమ్మట కడెన్నగారి యాధిపత్యమున మరియోజనాసభ జరి
గినది. తేజవానుగారు ఆసిలిగుంటుగారి భార్యకడెన్నమును,
మార్గరెట్టు కడెన్న అమ్మగారు తేజీయ విద్యార్థివృద్ధిచేయు
చున్న కృషియు, అటవల్లి వారాణసిరావుగారు రాజకీయ
సేవయు, గూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆసిలిగుంటుగారి కథ
కులతో ఏకీభవించినను, వేదికపైకొనినవలె ఆమెజీవిత
మంతయు స్వాతంత్ర్యధర్మమునకై యెప్పించబడిన త్యాగ
ముల మూల యని సభాభ్యుత్సాహులనిరి. వాతావరణము కను
బంధముగా సెరవేయవచ్చు కమ్మకల్లి, పొడిరెడ్డికల్లి, తిమ్మిరి,
మదనపల్లి ముదిగనూడెములలోని రాత్రిపాతకాలములందు
ను, వాతావరణము, నవపాథములను జరిగినది. ముదిగనూడె
ములోని పాతకాలాభ్యుత్సాహ సంకల్పమున, మార్గరెట్టు కడెన్న
అమ్మగారు నీడనుచు చెట్టును వాటిరి. నూడెములో నీడలేక

వాతావరణము చున్నందున, ఒక మాత్రమి క్రమస్థులు గావలసిన
వ్యవహారము మాడ బీసెంటుమట్టిగారి సేవన సుసంకల్పించి
మని నెలవిచ్చిరి. ఇట్లు, శుక్రవార మంతయు వివిధములగు
తేజముతో గడువబడినది.

వందే గోపాలాచార్యుల స్మృతి

వైద్యరత్న వందే గోపాలాచార్యులవారి యాకస్మిక
మృతి యాయూహించినట్లు ది.భి.యను ముందినది గోపాలా
చార్యుల వారు. మన ఆ యు ర్వ ద య న కు ను,
మనదేశమునకును గావించిన యపారమగు సేవక, త్యాగమును
స్మరించి, వారి కటుంబమునకు సామర్థమును ప్రకటించు
నిమిత్తమై నిన్నటిసాయంత్రమున కృష్ణాద్యాయమున పాఠ
సభ యొకటి జరిగినది. ఆర్. శేషగిరిరావుగారు సభా
ధిపత్యము వహించిరి. గోపాలాచార్యులవారియొద్ద విద్యార్థి
నమోదించిన దాక్షక శ్రీవాసాచార్యులు, ముప్పాడుగారును
వారి మిత్రులు అటవల్లి వారాణసిరావుగారును, కవల్య
సింఠిరి. ఆ చార్యుల వారి కీర్తి ఆంధ్ర దేశ
మున నే గా క భారత వర్షము నం దెల్ల
వ్యాపించి ఆంధ్రులప్రతిభను ప్రకటించినవారిలో వారు ము
ఖ్యులని యు, జవాహర్మహాస్వామిగారిని మహాత్మునికీర్తి
వచ్చినను, వారు బీసెంటు ముఖసేవకు వారనియు, ఆయన
ర్యేప్రచారమునకై తమ సర్వస్వమును సమర్పించిన మహా
త్యాగియనియు, ప్రజలను ప్రభుత్వమువారును నెరవరింప
వలెను కనుబడుచు వచ్చినను, మార్గమధ్యమునం దెన్ని
కష్టములు వచ్చినను, నిరంతరము మనసది లేక, అన్యాయము
దానినెరవరక, వట్టిచట్టును విడువక కార్యమును సాధించు
ధీరదనయు, చెప్పబడినది. మన ఆంధ్రులలో నింకను తేజాభి
మానోదయము, త్యాగము పూర్తిక కలగ వచ్చు ను, మన
ప్రయత్నమున మనము గట్టిగా, పూర్తిగా, తేజాక కప్పదని
యు, గోపాలాచార్యులవారి వాడుక తరతరములవారికి మార్గ
దర్శకముగ నుండవలసినదియు సభాభ్యుత్సాహ కలిగి.

వాటక ప్రదర్శనము.

వాతావరణములందలి కష్టదధానము మాటలాడు
మార్గ, మైసూరు రాష్ట్రముల విద్యార్థులు మొన్నటి శుక్ర
వారమునాటి రాత్రి బీసెంటుమట్టిగారి జన్మదిన గౌరవాధ్యక్ష,
ప్రహ్లాదవాటకమును ప్రదర్శించిరి. భగవంతుని యొ
కీర్తి గురించి పోయినది. మొదటిసారి
జనరలము వాటకము మిక్కిలి మృద్యుముగా ప్రదర్శించ
బడినది. పాత్రభారలందఱును తమభాగముల సత్కుత్తన
ముగా సెరవేసిరి. వీరభ్యుత్సాహమునకును ధరించిన బోషి
యను విద్యార్థియు, ప్రహ్లాదవాటకమును స్వీకరించిన రామ
కృష్ణ యను తిమ్మిలివాడును, సభ్యులెల్ల సుతేజమున
ద్రాసిరి. వీరలకును, వాటకప్రదర్శనమునకై విశేషకృషి
నతిసి నిర్వహించుగా కార్యమును సాధించిన మందన్నగారిని
తరతరము లొనగబడినది.

ఈ నెల 1వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము గం
5-80 లకు రాజమండ్రి పురమండలమున ఒక పౌరమహాసభ
సమావేశమయెను. ఏకకర్తవ్య శ్రీ ఆదిని శ్రీరాములు కంఠ
ముగా గ్రహణ శాధిత్యమును వహించిరి. వైద్యరత్న వందే గో
పాలాచార్యులవారి ఆకాశమరణమునకు జరిగియున్న వారు
ఆయన ర్యేవాధివృద్ధికి చేసిన కృషిని కొనియాడుచు వారిటుం
బమునకు సామర్థ్యాన్ని తెలియజేయుచు ఒక భావకవిత్తము
ను ఏర్పరచుటకుత్సాహించిరి. దాక్షక ది.సుబ్రహ్మణ్యముగారు
శ్రీమంధిరులవారియందుగల భక్తిచే శోక భాయాతులము పుర
మండలములో వారి స్వంత ద్రవ్యముచే రయోజనముంచి ఉం
టవను, రెండవ చాయాతులము శ్రీమస్తునజివీకాసంపాదన
లగు శ్రీమతుర య్రా సరసింహారావు బ్రదక్షులవారి స్వంత
ద్రవ్యముచే రయోజనముంచి రాజమండ్రి ఆయన ర్యేవ భర్త
వైద్యకాలాభ్యుత్సాహమునకు సుంతుటవను వాగ్దానములను చేసిరి.

వోడవరం వార్తలు.-ఇకవదిరెండు సంవత్సరములు
పురజము జరిగిన దీర్ఘ కృషిలన ప్రభుత్వమువారు ఈనెలలో
హైదరాబాదు పూరించినారు. ఇచ్చట సుతేజస్వ వాడుకము
లగు శ్రీమతుర మందేనున్నారావు తంతులుగాని ప్రభుత్వము
వారు సమీకర్షణం తాలూకాలో ప్రకటించుగా నియమించి
నారు. అక్టోబరు 1 తేదీనంది అయిజరుగును. దీక్షాభ్యుత్సాహ
ములైన సంవత్సరముల క్రిందట ప్రారంభించిన వోడవరం
వాటక వర్షము త్వరలో ప్రారంభించి 1921 సం॥ రం
మూర్తివలభులతోను పూర్తి చేయించురని తెలియచున్నది.
త్వరలో పూర్తిచేయించినవో వానాశ్రయమునకు ప్రజలందఱు
వాటక నివారణ కాగలవు.

80.9.20 తేదీ రాత్రి ఒకరికి నెల్లూరుజిల్లా శాస్త్రము
లో పాము కరచెను. వెంటనే తెలిపాడటో తిమ్మగంటా
వైద్యకామయ్యగారికి తెలిసిరి. వారు వెంటనే వేపాక్ష సమయ
మునండి వేడుగానుండునని చెప్పిరి. పాము కలిగిన మను
ష్యుడు సమయ చేడుగానున్నదని తేలి మాయమైపోయెను. ఇంక
ముఖముగా నివారణ చేసిన వైద్యకామయ్యగారు వంద
సీయెను.

కందుకూరుతాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాలాధ్యాపక
సంఘము:-ఈసంఘమువారి ద్వితీయసమావేశము 10-10-20
తేదీ ఆదివారం పగలు ఘం 11 లకు సింగరాజుగారిండు
జగమున ఆరోజుననే నెల్లూరుమండలమునకుమందలప్రాథమిక
పాఠశాలాధ్యాపకసంఘమువారు నెలకొల్పి దలం
చియున్నాడు. ఏకకర్తవ్య మండలములోని వివిధతాలూకల
పాఠశాలాధ్యాపకములు విచ్చేయ ప్రార్థించు.

శ్రీకృష్ణ గోదావరీమండల రెడ్డి సంఘము:-ఈ సం
ఘముయొక్క మొదటి సమావేశమును జగమునకు ఆహ్వాన
సంఘము నేర్పాటుచేయుటకు గాను గత నెల 29 తేదీన
రా.శ్రీ కొత్తూరి మూర్తీశాస్త్రిగారి ఆధ్యక్షతక్రింద
అనంతర గ్రామములో సభ జరుగబడినది. ఆహ్వానసంఘమునకు
ద్వారంపూడి రామారెడ్డిగారిని ఆధ్యక్షులుగాను, ద్వారంపూడి
వెంకటరెడ్డిగారిని కోశాధ్యక్షులుగాను, మల్లిడి సత్యరెడ్డిగారిని
కార్యద్యక్షగాను, (1) గొలుసురి రామారెడ్డిగారిని, (2) తేలి
వీరరెడ్డిగారిని (3) గొలుసురి గొల్లయ్యగారిని (4) మల్లిడి
నూరారెడ్డిగారిని సహాయ కార్యద్యక్షులుగాను ఎన్నుకొనిరి.
శ్రీమతుర కరి వారిరెడ్డిగారిని వాలంటియర్లవై సభ్యులుగా
నెన్నుకొనిరి.

స్టీమరులు.

రేవులో నిలువ యున్నవి.

చెన్నైపు అక్టోబరు 8-వ తేదీ

స్టీమరులు	చెన్నైపు ఏజంటులు	బయలు స్థలము	తేరు స్థలము	గిరి శ్రీ
జనరల్ గోంధి	జి.దబ్బు.కంపెని	లికర్ పూ	కలకత్తా	7
ఇల్లీలా	లిన్కీ కంపెని	కలకత్తా	కలకత్తా	7
అమోగల్ మారు	లెన్కీ కంపెని	బొంబయి	కలకత్తా	2
రకాదా	—	—	—	—
మార్టింజన్	—	—	—	—
స్టాక్ వెల్లు	జి. దబ్బు. కంపెని	లండను	కలకత్తా	5
టిప్టా	లిన్కీ కంపెని	ప్రెయిలు	ప్రెయిలు	8
అనల్లా	—	—	—	—

రాజాపు స్టీమరులు

స్టీమరులు	చెన్నైపు ఏజంటులు	బయలు స్థలము	చెన్నైపు వార తేరు స్థలము	గిరి శ్రీ
వ్యాక్స్ ట్రె	జి.దబ్బు.కంపెని	రేవు	సంగరం	12
వ్యాక్స్ వెక్టరాలు	"	"	కలకత్తా	4
కలమా	లెన్కీ కంపెని	కలకత్తా	లండను	8
నాపిరా	లిన్కీ కంపెని	కలకత్తా	లండను	9
అర్చివో	లెన్కీ కంపెని	కలకత్తా	మ్యాదూరు	25
ఉజ్జా	లిన్కీ కంపెని	కలకత్తా	కలకత్తా	4
బ్యాంగో	లెన్కీ కంపెని	కలకత్తా	వెన్నీ	5
తల్గా	లిన్కీ కంపెని	రంగూను	రంగూను	8
నూరదా	"	లండను	కలకత్తా	9
జూనో	లెన్కీ కంపెని	నిజాం	రంగూను	8
మహారాజా	లిన్కీ కంపెని	రంగూను	రంగూను	10
జంగరా	లిన్కీ కంపెని	రంగూను	రంగూను	12
వాతీకరా	"	లండను	కలకత్తా	15
తారా	"	ప్రెయిలు	ప్రెయిలు	17
తాంగ్వా	"	"	"	18
మక్లూ	జి.దబ్బు.కంపెని	లండను	కలకత్తా	25
వ్యాక్స్ ట్రె	"	లికర్ పూ	"	15
వ్యాక్స్ మ్యాక్స్	"	రేవు	లండను	15
వ్యాక్స్ వెక్టర	"	"	లికర్ పూ	25
వ్యాక్స్ సింగర్	"	"	లండను	15
వ్యాక్స్ మార్టి	"	"	లండను	80

[కార]

విదేశతంత్రవార్తలు

(రైతుల వజ్రస్థి)

దక్షిణీ మరుగు బర్మల లాభము.

లండను, ఆక్టోబరు 6:— కింద్రావతి వార్తల ద్వారా న్యూఢి: రాష్ట్రమునందు దాండ్లగునకు బోవుచుండిన దక్షి

సాట్లండులో తుపాను బాధ.

లండను, ఆక్టోబరు 6:— సాట్లండులో అనేక భాగ ములందు తుపాను వీధి చాల నష్టము గలిగినది. దీ, దాను

ఎమర్జెన్సీ రిపోర్టు

తైము వ్యాఖ్య

లండను, ఆక్టోబరు 6:— ఇండియా ఆఫీసువారి ప్రకటనకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తైము ప్రతిక ఇట్లు వ్రాసినది. -

మెక్సెస్సిగారి యువ వాసము

లండను, ఆక్టోబరు 6:— మెక్సెస్సిగారి కవలనుండి యో ఆహారవార్తలను వచ్చుచున్న వను ప్రజల నమ్మకము

నిలియును పొయినను గాన మరణించిరి.

ప్రతినిధి క్రమలవారి సభ

లండను, ఆక్టోబరు 6:— ప్రతినిధి క్రమల యజమాను లును, తనివారును మరల నేడు సమావేశమైరి. కాని సమాధాన

గతం తనివారి వైఖరి.

లండను, ఆక్టోబరు 6:— రాజ్యపు వార్తలలో యజ మానుల సూచనలకు విరుద్ధముగ ఎత్తువచుండి తనివారి ఓ

కర్మేష్వి. కాటక్ గాన ఆక్టోబరు 6: క లేని కా సా నుండి బాగానునకు బయలుదేరి.

బ్రిటిషు ఫ్రైడీల విమరస.

లండను, ఆక్టోబరు 6:— రైతుల గారి కిండి గమా చారము తెలిసినది. రామాలోనున్న బ్రిటిషు ఫ్రైడీలకు విడిచి

పోర్చుగలులో సమైక్యము

మాడ్రెడు, ఆక్టోబరు 6:— విప్లవోద్యమ సంబంధము గలిగి యున్నట్లు తోచు నమ్మకము పోర్చుగలు అంతటను

బ్రిటిషు యుద్ధకార్యాలయమువారి ప్రకటనయం దిట్లు న్నది: జబ్బుకడనవారు కొంచెముంది తప్ప కట్టిన స్త్రీలు

సర్ రవీంద్రనాథ టాగూరు గారు.

పార్లమెంటు, ఆక్టోబరు 6:— సర్ రవీంద్రనాథ టాగూరు గారు కోడలు కొడుకులతో గలసి బెల్జియమునందు ఇచ్చటికి

బ్రిటిషు జర్మనుగనుల తనివారి

భేదాభిప్రాయములు.

బెర్లిను, ఆక్టోబరు 6:— నేలబాద్ధ (రప్రెసుకును గూర్చి జర్మనుగనుల గనివారికిని బ్రిటిషుగనుల తనివారికిని చాల అభి

ఎమరు కమిటీ రిపోర్టు.

లండను, ఆక్టోబరు 6:— పోర్చుగలు గట్టెలు ప్రతిక ఇండియా ఆఫీసు వారి కింద్రావతి వార్తల ద్వారా న్యూఢి: రాష్ట్రమునందు దాండ్లగునకు బోవుచుండిన దక్షి

తని కచ్చుచున్నది. కాని మధ్యకూర్చుకేతులకు కాపాడు భారతంతరిని హిందూ శక్తి మొక్కటియే ధరించుటచేయుట

యస్యాపోలండుల సంధి

లండను, ఆక్టోబరు 6:— కింద్రావతి వార్తల ద్వారా న్యూఢి: రాష్ట్రమునందు దాండ్లగునకు బోవుచుండిన దక్షి

ఫిలిప్పైనుల నేనటు కార్యాలయము చెడుట

లండను, ఆక్టోబరు 6:— ఫిలిప్పైనుల నేనటు కార్యాలయము చెడుట, బ్రజరీ కార్యాలయములను, ఉంకరాలను అగ్ని

సిసిటీ వ్యవసాయ దారుల యెల్లరి.

లండను, ఆక్టోబరు 6:— సిసిటీ వ్యవసాయ వ్యవసాయ సంబంధములగు శిక్షలు విశేషముగ నున్నది. కర్షకులు

ఇండియాపై నిరంకుల ఫించనము

లండను, ఆక్టోబరు 6:— ఇండియా కార్యాలయాధి కారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు. ఇండియా పై వ్యయించును,

నోటీసు

ఏలూరు ప్రిన్సిపలు నబుకోర్టులో

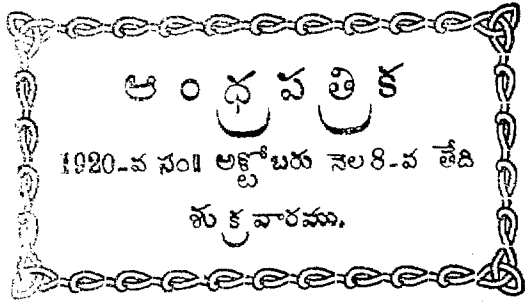
అసలు వ్యాజ్యం 25/1918.

వాదము:— నూరంపూడి వెంకటకృష్ణారావు.

ప్రతివాదము:— రామేశ్వరపు సూర్యనారాయణమూర్తి.

కలెక్టుర తాలూకా సక్రరామేశ్వరంలో వేంచేసియున్న క్రెరామేశ్వరస్వామి శేషస్థానమునకు స్వీయ యేర్పాటుచేసి

ఏలూరు } వల్లూరి వెంకట్రావు, 5-10-20 } వాదలకరపు కలెక్టు.

గాంధీమహాత్ముని వర్ధంతి

నేటిదినము గాంధీమహాత్ముని జన్మదినము. హిందూదేశమునగాక మానవజాతివలెనంతట తరించు జేయుట కవతరించిన గాంధీమహాత్ముని జన్మదినము అత్యంతపవిత్రమయిన దని వేరుగ జెప్పనక్కరలేదు. హిందూదేశమునందన్ని భాగములందును, అతని జన్మదినోత్సవము అత్యుత్సాహముతో జరుపబడు ననుటకు సందియము లేదు. గాంధీమహాత్మునియెడల భక్తి కనుజలములు కాలని యువదేశముల నాచరణలో బెట్టుట కన్న ను డెక్కువ మార్గ మింకొక టుండబోదు. అట్టి సంకల్పము భౌతికముల పనులలో దృఢముగ నాటుకొనవలయున. ధర్మాచరణమున కెల్లరును దీక్ష వహించవలయును. ఈ తరణమున, గాంధీమహాత్ముని నామ మొక్కటియే ఆసేతు హిమాచలవర్షంతయు క్రమింపబడుచున్నది. ఆంగ్లదేశమునుండి గూడ, ఇట్టి క్రమింపబడుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు, త్యాగ పురుషుడు. ధర్మమాలినియందు మూర్తిభవించి యున్నది. గాంధీని కారవించి ప్రేమించుట యనిన, ధర్మమును గౌరవించి ప్రేమించుటయే యని జెప్పవచ్చును. భారతీయులమనఁజూడ ధర్మమువంకకు మరలుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని యువదేశములను హిందూదేశ మాచరణలో బెట్టుటకు కాల మిత్తుడు పరివర్తమగుచున్నది. హిందూదేశ మట్టి కఠినకర్మదేశమగుచున్నది. అధునిక క్రమచయ మానందేశము వంగీకరించుటకు సంసిద్ధులగుచున్నది. నవయుగారంభము, చూడ కన్నులుగలవా రెల్లరకును పొడ గట్టుచునే యున్నది. నవయుగనిర్మాణ గౌరవము, భారతవర్షమునకు దక్కవలె ననిన భారతీయులు ధర్మాచరణమున కత్వంతాసక్తితో బూనకలేవును. బంబాయి, ఖలఘాట్, స్వరాజ్య సమన్వయము, నూతనసృష్టికి నిమిత్తకారణములు. క్రమజల మనోనేత్రమును వికసించజేయుటకు, గాంధీమహాత్ముడు వీనిని సాధనములుగ నుపయోగించెను. కాని, గమ్యస్థానము వేరుగలదు. నూతన జాతి యుద్భవించవలెను. నూతనప్రపంచము నిర్మితము గావలయును. అందు, ధర్మము, సత్యము, అహింస, రాజ్యము చేయవలయును. మానవులట్టి స్థితిగౌరవై పరితరించుచున్నార. ప్రాత్రక్రమచయము నెడల చాలికి నిమిత్తమనినది.

మానవుల హృదయావేదన మడగుటకు, గాంధీమహాత్ము డొక త్రోవ జూపుచున్నాడు. ఆత్రోవను జూచినవాడయినచో, దానిలో నడుచుటకు ప్రయత్నించిన వారియందును, ఆశాలతలు మొలకలేత్తినవి. నిరాశ, భీతి, అనిశ్వాసము, తొలగిపోవుచున్నవి. అనూహ, దుర్జానము, దౌర్జన్యము, మొదలగు భావములు సరించుచున్నవి. త్యాగము, ఆత్మవిశ్వాసము, ఆత్మసంతుష్టమనఁజూ, ఉద్భవించుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు సూచించిన సాధనము, అనేకులకు క్లిష్టభూయిష్టముగ గాన్పించవచ్చును. ఆచరణ యోగ్యము కాదని తోచవచ్చును. చేపతల కిట్టిత్యాగము

సాధ్యముగావచ్చును గాని, సామాన్యమానవులకిది సాధ్యముగాదని, గోచరించవచ్చును. ఇటుల తలంచువారు, మనుజుడు దైవాంత సంభూతుడను విషయమును మరచుచున్నాడు. మానవునియందలి శశుత్వమును నిర్బించినకొలదియు, దైవాంత నిందు వెలుగుతో ప్రకాశించును. ప్రాచీనకాలమున మహర్షులకును, మతకర్తలకును, అవతారపురుషులకును సాధ్యమయిన కార్యములు, అధునిక కాలమున సయితము గాంధీమహాత్మునివంటి వారికి సాధ్యమయిన కార్యములు, క్రమమానవునికిని సాధ్యములే. అదృష్ట మూలముననే, మానవుడు తన నిజత్వముని గ్రహించలేక, భ్రమలో మునిగి యున్నాడు. మాయవీషగనే, వ్యసామర్ష మెల్లరకును గోచరించును. అట్టిమాయను భరతఖండమునంతయు, తదితర క్రమచయమునందు యొలగించి, మానవుని నిజాత్వమును బయ్యెరుచుటకే గాంధీమహాత్ముడు అఖండప్రయత్నముల గావించుచున్నాడు. మానవునికి స్వయంప్రకాశము గలిగినప్పటికి, మర్త్యలోకమే స్వర్గతుల్యమగును. భారతవర్షమునందు తిరిగి ధర్మదేవత వాల్మీకి ముల నడుచును. ఇట్టి యత్నోపదేశము సిద్ధించుటకే మానవుడు ఆత్మసమర్పణ గావించడు? సర్వోత్తమ భారతీయుడు? నేటి జీవితదినమున, భారతదేశమంతయు, అట్టిపీఠ బూనవలసి యున్నది. ఆత్మసమర్పణము జేయవలసి యున్నది.

గాంధీమహాత్ముని జీవితమును కరికించిన, త్యాగము, ఆత్మసమర్పణము, వారొసర్పిత కార్యములన్నిటియందును కన్నట్టును. వారి సంగ్రహ జీవితచారిత్రియను వేరొకచో ప్రకరించెదము. గాంధీమహాత్ముడు ఉన్నతజాతి హిందువు. స్వదేశ సంస్థాపన క్రాంతానంద్రి కుమారుడు. మానవునకు ఆరు, ఏడువేల రూపములను సులభముగ సంపాదించిన న్యాయవాది. కాని, దేశమాతకౌరవు తన వృత్తికి విసర్జించును తన భవమును, విహిక సాఖ్యముల నన్నిటిని, విడనాడెను. గర్భదరిద్రుని కన్న తక్కువ జీవను బుద్ధిపూర్వకముగ స్వీకరించెను. కారాగృహమున సంకలించే బంధించబడెను. దేశమాతయొక్క గౌరవమును కాపాడుటకును, ధర్మమును నిలువబెట్టుటకును, గాంధీయిట్టి బాధల నన్నిటి నడభవించెను. బాధలతో దేశము తప్తమయినకొలదియు, ఆతని ఆధ్యాత్మిక జలము మెచ్చు గాజొచ్చెను. ధర్మానురక్తిని సరించెను. ఆత్మజలము ముందర కనుజల మంత మాత్రము కౌరగానిదని, గాంధీమహాత్ముని కన్న అధునికక్రమచయన నెక్కుడు నిదర్శన పూర్వకముగ జూపినవారింకొకరు లేరని నిరాఘాటముగ జెప్పవచ్చును. అధునిక క్రమచయమునంతను దిరిగినను, గాంధీవంటి మహాపురుషుడు కనుపించలేదని లాలా లజపతిరాయగారు బొంబాయిలో నుడివి యుండిరి. “భూలోకమున, గాంధీకన్న నెక్కుడు ధైర్యవంతుడును, పవిత్రవంతుడును, ఉదారవంతుడునగు పురుషుడు సంచరించియుండ లేడు. ఆతను ఏరులలో కెల్ల వీరుడు. ఉత్తమపురుషులలో కెల్ల నుత్తముడు. దేశభక్తులలో కెల్ల దేశభక్తుడు. భారతజాతి ఆతని మూలమున అత్యుత్తమస్థితి గాంచెనని” కీర్తికేషు లగు గోపాలకృష్ణ గోకలే గారు నుడివియుండిరి. అట్టి మహాపురుషుని యువదేశముల నాచరణలో బెట్టి ధన్యులగుట కన్న, భారతీయుల కుత్తమకార్య ముండబోదు.

దక్షిణాఫ్రికాలోనున్నను, ఛాంబరానులో జనించేనను, సత్యాగ్రహ ప్రతానప్రసమును విధించినను, సహాయ నిరాకరణోద్యమమును బోధించినను, గాంధీమహాత్ముని ప్రేరేపించెడి

ఆతడు మొక్కటే. భార్యకళ్ళిని విజృంభించ జేయుటకే ఆతను బూడిదొనుచున్నాడు. స్వగౌరవము నాత నాశించుటలేదు. క్రమచయమునందు వశపరచిగొని, తన్మూలమున స్వత్రయోజనమును సాధించుట కాలను తలపెట్టుటలేదు. దక్షిణాఫ్రికా నుండి హిందూదేశమునకు తిరిగి వచ్చినపుడు, జోహన్నెస్బర్గ్ భారతీయులొసగిన విజ్ఞానమునకు, గాంధీమహాత్ముడిటుల క్రత్యుత్తరమిచ్చెను:

“నన్ను గూర్చియు, నానతినిగూర్చియు, అనేక క్రమచయపురత వాక్యములు జెప్పబడినవి. దేశభక్తి, స్వార్థత్యాగము, మొదలగు నుపదేశము లన్నియో మా కారోపించబడినవి. నామతమొక విధిని విధించుచున్నది. ఎవరిని గూర్చియెనను పొగడ్డులు గావించబడుచున్నపుడు, ఆత నక్కడి నుండి పారిపోవలయును. అది వీలులేనపుడు, వానిని వినకుండ చెప్పులను మూసికొనవలయును. ఈ రెండువనలలో నేది యు సాధ్యము గానపుడు, బ్రహ్మాండమంతటను నిండియున్న భగవానునికి ఆ క్రమచయ వాక్యముల నన్నిటిని సమర్పించ వలయును. మమ్ములగురించి చెప్పబడిన వాక్యముల నన్నిటిని ఆ వరాత్మరునికి సమర్పించుటకు, నాకును నానతికిని శక్తి గలుగుగాక యని కోరెదము.”

“సర్వదేవ నమస్కారః కేశవం క్రమింపచ్చతి” యను మంత్రమునత్యమును గాంధీమహాత్ముడు తన జీవితమున సాధించగలిగెను. సత్యమను ప్రజ్ఞవచము ధరించువారికి, భయమునది లేకమయినను యుండదు అట్టివారే నిజధీమణులు. సత్య అహింసా ప్రతమును బూనిన, గౌరవబుద్ధునికంటెను, మహావీరునికంటెను, గాంధీకంటెను, నెక్కుడు ధైర్య శాలులే సైన్యమునందు గాన్పించగలరు?

గాంధీమహాత్ముని ధైర్యమును చూపుటకే చిన్ని నిదర్శనము బాజును. దక్షిణాఫ్రికాలోని ఒకభాగమునుండి వేరొక భాగమునకు భారతీయులు ప్రవేశింపరాదను నియమముండెను. ఆ నియమము న్యాయవిరుద్ధమని గాంధీకి తెలియును. ఆ నియమము నుల్లంఘించి, ట్రాన్స్వాలులో ప్రవేశించ వలయుననియు, ఆత్మగౌరవ భంగకరమగు రిజిస్ట్రేషను నిర్బంధమునకు లోబడవలదనియు, భారతీయులకు బోధించినందులకు గాంధీమహాత్ముడు విచారింపబడగ, ఆతను కోర్టువారి యెదుట ఇటుల నుడివెను.

“ఒక్క నేరముకొంకే, నేను మరియొకమారు ఈ కోర్టువారి యెదుట హాజరు గావలసివచ్చుట, నా దురదృష్టము. నానేరము, బుద్ధిపూర్వకముగ గావించబడినదని నాకు తెలియును. వెనుకటి యనుభవములబట్టి నా నడతను పరిశోధించుటకు, బూనితిని. నాదేశీయులెటుల తలంచినను, రాష్ట్ర పౌరుడ నగుటచేతను, నా మనస్సాక్షిని అన్నిటి కన్నను నెక్కుడు గౌరవముజేసికి వాడ నగుట చేతను, పాదులలో కొందరకు న్యాయము గలుగ నంతదరకు శాసనోల్లంఘనముచే గలిగెడి బాధల ననుభవించక తప్పదు. నేనవలంబించెడి నడవడి దుర్మార్గమని మీరు తలచుచో, ఆసియావాసుల పౌరాటమున అందరికన్నను నే నెక్కుడు ద్రోహి నని జెప్పవలెను. నాసహవాదరులు కొందరకు విధించబడిన శిక్షను నావై విధించమని కోరుటకు, నన్ను వేరొక నిబంధనక్రింద విచారింపబడుచే వీలు గలుగనందుల కెంతయు చింతించెదను. అయినను, కఠినతమశిక్షను నావై విధించమని, మమ్ముల గోరెదను.”

ఇట్టి ధైర్యసాహసముల జూపగలిగిన గాంధీని ప్రేరేపించిన శక్తి, ఆతని ఆత్మతేజమే. ధర్మాచరణముపట్ల నట్టి ధైర్యమును భారతజాతియందు

పురికొల్లుకు గాంధీమహాత్ముడు తన శక్తి నిపుడు వినియోగించుచున్నాడు.

ఆధునిక నాగరికము కేవల మాధిభౌతిక మని గాంధీ గ్రహించెను. భారతీయులలో విద్యాధికులు కూడ, దీని మోహమున దగుల్కొని ధర్మబలమును కోల్పోవుచున్నారని, గాంధీ కనుగొనెను. 1909-వ సంవత్సరమున దక్షిణాఫ్రికా నుండి దేశమున నున్న స్నేహితుని కొకనికి లేఖను రాసెను. తన మనోభావమును వెల్లడించెను. హిందూ దేశము నిపుడు రాజ్యముచేయుచున్నది బ్రిటీషు ప్రజలుగాక, ఆధునిక నాగరిక మని, గాంధీ ఆ లేఖయందు వివరించెను. బొంబాయి, కలకత్తా మొదలగు నాగరికకట్టణములందే, హిందూదేశ దృష్టికి కన్నుల కధికముగ పొడగట్టును. రేవటి దిగ్గజ హిందూదేశమున కొకవేళ స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడినను, హిందూదేశము తన స్వరూపమును కోల్పోయి, యూరపు అమెరికాఖండములందలి అయదవరకపు దేశముక్రింద మారునని, గాంధీ తెలిపెను. భారతదేశము తన నిజస్వరూప మెదియో గ్రహించుటకే, గాంధీమహాత్ముడి పుడు శిక్షణ గలపుడున్నాడు. హిందూదేశము స్వధర్మము నాచరించుటకు లోడ్డుదని స్వరాజ్యమును గాంధీమహాత్ముడు దానించుట లేదు. స్వరాజ్యమే ఆరని గమ్యస్థానము గాదు. అగ్రయుద్ధపుర్యంతముగ లభించిన స్వరాజ్యమువలన దేశమున కెట్టి లాభముండజాలదు. అట్టి స్వరాజ్యము ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగింపజాలదని, గాంధీమహాత్ముడు స్పష్టముగ చెలిపెను. మతమువేరు, రాజకీయసాంఘిక విషయములు వేరు, అను సిద్ధాంతమును, గాంధీమహాత్ముడు మొదటినుండియు నిరాకరించుచుండెను. మానవజీవితమును, అన్యోన్య సంబంధము లేని గడులక్రింద విభజించుట, గాంధీ కెంతమాత్రం వివక్షలేకుండెను. ఆ కారణముచేతనే, స్వదేశోద్యమము గూర్చి ఆతను కట్టుకల జాప్తుచుండెను. స్వభావము గారవింపచుని ప్రోత్సాహపడుచుండెను. విజాతీయ వేషమును ధరించి, స్వస్వరూపమును బోగొట్టుకొనకు డని బోధించుచుండెను.

మద్రాసు విభజన సమావేశమువారి ఎదుట నుకన్యసింహుడు, మతమునుండి వేరుజేయుబడిన రాజకీయములు శవముబోలి యుండుననియు, ఇట్టి ప్రయత్నము విడిచివేరు గానింపబడి యుండనిచో, రాజకీయ వ్యవహారము లిట్టిదృష్టినియందుండెడివి కావనియు, గాంధీమహాత్ముడు నైతికాభివృద్ధి లేనిది, రాజకీయాభివృద్ధిగాని, ఆర్థికాభివృద్ధిగాని యుపాధివమని, వారి నిష్పక్షాభావము. కేవలము, మానవుని వాంఛలను పెంచుకొని, జీవితమున కవసరములేని వస్తువుల దయారుచేసి, ధన సమపార్జనమునే ప్రధానముగ గైకొను ఆర్థికాభివృద్ధి, మానవునికి వినాశకారణము. భగవంతుని సేవింపవలెననిన, ధనమునకు దానుడగుటకు వీలులేదు. రైటిలో నేదియో యొక్క దానినే మానవుడు పూజింప గలుగును. ఈసత్యమును ఆర్థిక శాస్త్రజ్ఞులు మరచి, పునాదులులేని నాగరిక మను భవనమును గట్టుచున్నాడు. ఇట్టిభవనము త్వరలో కూలిపోవక తప్పదు. గాంధీమహాత్ముడు చెలిపిన సత్యము, సాశ్వత్యులకు సంగ్రామసమయమున దెలిసవచ్చెను. అట్టిపద్ధతులనే భారతదేశ మవలంబించి, స్వరాజ్యసాధనము నిర్మింపదలచుచో, ప్రయత్నము విఫలముగాక తప్పదు. స్వరాజ్యము దేశమున కేల యవసరమో, దానిని సంపాదించుట కేమార్గముల నవలంబించవలయునో, దేశపు నిజగమ్యస్థాన మెదియో, గాంధీమహాత్ముడు కాంగ్రెసు సభ ద్వారా, హిందూదేశమున

కిప్పుడు బోధించుచున్నాడు. సరియగు మార్గమును వీటి, మోహవరణకు లయినవాడు గాంధీమహాత్ముని యువదేశమును గ్రహించజాలక, తలక్రిందులుచున్నాడు. గాంధీ దేశోపద్రవకడని నిందించుచున్నాడు. కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానపు నిబంధనమీ? మీ విశ్వాసిధానమును మీరు నడుపుకొనుడు. వంచాశుతి న్యాయస్థానముల ద్వారా, మీ తగవులను మీరే కరిగ్కరించుకొనుడు. హిందువులను మహమ్మదీయులను అన్నదమ్ములవలె మెలగి, ఒకరికొకరును లొకరు లోడ్డుదు. స్వదేశ ప్రతిపక్షి బూని మీ వస్త్రములను మీరు నేసికొని, దేశదాండ్రమును జాపుకొనుడు. మీ జాతీయతను మీరు నిలుపుకొనుడు, స్వధర్మమును వీడక, స్వరాజ్యమును సంపాదిపుడు. ఈ ప్రయత్నము లన్నిటి యందును అహింసాపథమును వీడక, సత్యమును విస్మరింకక, ధర్మమార్గము ననుసరింపు దని, కాంగ్రెసు సభ ప్రజలను మోపుంచుచున్నది. ఇందుకు ప్రతివారును కొందరినో గొప్పగనో త్యాగము గనుజుటవలయును. సంతోషముతో నీ కార్యమును నిర్వహింపు డని కాంగ్రెసు సభ గోరుచున్నది. ఇంతకన్నను, నెక్కుడు సందేశము దేశమున కేమి గావలయును? కాంగ్రెసు మహాసభ, ప్రజలభర్తలను నిదివరకెక్కుడును ఇంతస్పష్టముగ బోధించియుండలేదు. ఇట్టి కర్మసాసనము చేకూరినందులకు భారతవర్షము గాంధీమహాత్మునికి కృతజ్ఞత జూపకతప్పదు. 1917-వ సంవత్సరపు నవంబరునెలలో గుజరాతు రాజకీయసభ కధ్యక్షులుగ నుండి గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్య మన నెదియో నీ క్రింది విధమున వివరించెను

“మన రాజకీయాందోళనము సాశ్వత్యుపద్ధతి ననుసరించి జరుగుచున్నది. మనము కోరెడి స్వరాజ్యము సాశ్వత్యరూపము దాల్చు జాతు మున్నది. ఇందువలన సాశ్వత్యజాతులతో హిందూదేశము పోటీలో ప్రవేశించవలయును. దీని నుండి తప్పించుకొనుచున్నాము లేదని, అనేకులు నమ్ముచున్నారు. నే నట్లులేదనియు ఇండియా, యూరపుఖండము గాదను విషయమును నేను మరచజాలను. ఇండియా జనాను దేశము గాదు. హిందూదేశమునకు కర్మ ప్రధానము. మిగిలిన దేశములకు భౌగోళిక ప్రధానము. హిందూదేశపు సందేశము మిగిలిన దేశముల సందేశముకన్న భిన్నమని నా ఆభిప్రాయము. ప్రపంచమున కంతకును ధర్మమునం దాధిపత్యము వహించుటకు హిందూదేశమే చాలియున్నది. ఈ దేశము ధర్మము నిమిత్తమై బుద్ధిపూర్వకముగ ననుభవించిన బాధలను మరి ఏదేశ మనుభవించి యుండలేదు. హిందూదేశమునకు ఉక్కుసాధనములతో బనిలేదు. ఇతరదేశములు పశుబలమును పూజించుచున్నవి. యూరపుఖండమున జరుగుచున్న యుద్ధము ఇందుకు నిదర్శనము. హిందూదేశము ఆత్మబలమువలననే విజయము గాంచగలదు. ఆత్మబలము ముందర, పశుబల మక్కరకు రాదని తెలుపుటకు ప్రపంచచారిత్రమునందనే నిదర్శనములు గలవు. కవులట్టి గీతములను పాడిరి. ఋషులు తమ యనుభవములను చెలిపిరి. ప్రేమ ఆత్మకు సంబంధించిన గుణము. మనకు విశ్వాసము గలచో, ఆత్మబలమును ప్రపంచమందంతటను ఉపయోగింపవచ్చును. మతమునకు మనపై పట్టు దప్పుటచే, మనము చుక్కాని లేక ఆధునిక నాగరికపు అలలమధ్యబడి నిటునటు గొట్టుకొనుచున్నారము..... స్వరాజ్యమునకు ప్రయత్నించిన ప్రతిదేశమును స్వదేశభావముచే ప్రేరితమయినది. ఈ సభలో నున్నవారి నెల్లరను

స్వదేశభావము పురికొల్పు గాక యని కోరెదను. ఎన్నికష్టములు దావరించినను, ఎంతటి అసౌకర్యము గలిగినను, స్వదేశపు ప్రతిపక్షిను మనము కొనసాగించెదమని తలచెదను. అప్పుడు స్వరాజ్యము సులభముగ లభింపగలదు.”

గాంధీమహాత్ముని వర్ధంత్యుత్సవములు దేశమునం దిట్టివిశుద్ధస్వరాజ్యోద్యమమును వ్యాపింపజేయుగాక!

భేరివాద్యకేసు: — ఈ కేసులో చూడర మద్రాసు నువకు ఆరీమాడ మరణదండన విధించబడెను.

కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ కార్యాలయము: — యావద్భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘ కార్యాలయము బొంబాయి దగ్గరనున్న బాంబాట్ మార్పుబడెను. ఉత్తరములను (బాంబాట్) బాంబాట్ సంఘాగ్రహణ కార్యదర్శి జీ. కటేజిగాడు అని (బాంబాట్) కటేజిగాడి బాగుగా నాలోగ్యము కలిగింది. తని చూచుచున్నాడు.

ఉత్తర గవర్నమెంటు మోహన్ గాంధీకి నిర్వాహక సంఘమున ఆక్టోబర్ నెల 9 తేదీన టి.కృష్ణమూర్తిగారిని ఎం. పి.ఎల్.జీ. వారి అభ్యుత్థాపకంబు జీ.కర్తేశ్వర అయ్యగారిని “మృచ్ఛికటికలో చాడతరు”దన విషయమున గురించి ఉపన్యసించును.

కలకత్తా గానుకంపెనీ తనిఖాండ) కమ్యూ: — ఈ నెల 7 న తేదీ వుదయమున 5 గంటలకు 100 మంది తని మని చేసిరి. 6 న తేదీ సాయంత్రమున వారు యజమాన విషయమున తెలిపిరి. హిస్సా జీతములు కావలెనని వారు కోరిరి. తీతనై సంతకరకు తని సాగించుటకు కంపెనీవారు పూజిత్వించుచున్నారు. వారు కార్మికమునబాటి కూడ బాగిసిరి. ఇంతవరకు ఆల్లయజీవ. తనిఖాండ్రీక బోటుచేయలేదు. వారిట్లు నమ్మకట్టుకు వ్యాధిముగాదరి కంపెనీవారు తెలిపిరి.

భాగ్యమున దాటించుట: — మైసూరు సంస్థానమునండి బ్రిటిషు యండియాకు బండ్లలో నారాయణ గౌడను జరకు భాగ్యమున దాటించుచుండగా బ్రిటిషు సరిహద్దుపట్టి మైసూరు నున మ్యూలాగ్రామమున నరసిం బండ్లకు పట్టుకొని కేసు చేసిరి ఆరీయబద్ధ లై సెన్సులేటు. ఆభాగ్యమున మైసూరు రాష్ట్రమునందే విశయింపబోవుచున్నానని ఆరీకు చెప్పెను. తుంకావటి మేజిస్ట్రేటు ఆరీకి 235 లూసాయలను బండిబండ్లకు చెరి 25 రూసాయలను బాల్కావాచేసిరి. బాంబాట్ కమిషనరుగా చీపుకోర్టువారు బాల్కావాన రద్దుచేసి మజరా యిప్పించి కేసుకోట్టిచేసిరి.

మావడి గోవిందజీగారు: — యావద్భారత రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభ్యులకు మావడి గోవిందజీగారు జడలుకొనిరి. ఆరీకు ననాకార నిరాకరణమున ప్రతిసాము

ఉత్తర స్థానికు ఆస్పిత్రేటుక: — బొంబాయి ఉత్తర స్థానికు నిమిత్త ఆస్పిత్రేటుకా నియమించబడిన ఆరీకు ఎడ్వర్డు మిరమ్మగారు యా నెల 11 న తేదీనండి కర్మచరమున గమనించెదను.

బొంబాయి బ్రాంవే కరివాండ్ర నమ్మకట్టు: — ఈపరి వార్తకు మరల మోయ్య జీతజలకు కోరగా తనివార్తకు నా తనిఖాండి కచ్చి బాగుగా తని చూపుట కనబడినగాని జీతము మోచ్చించబడదని ప్రత్యక్షము చెప్పిరి. అందువలన 7 న తేదీ వుదయమున 100కి 50 మందితంతున తనివార్తకు తని మనిచేసిరి. బండ్లు కొడ్డినా నడచెనని. రాత్రిబండ్లుకుమవు. కొన్నిచోట్ల సమ్మెకట్టి నాడు తక్కిన వారిని దెవించుటకు రాష్ట్రకవ్వలెట్టిచేసిరి. క్లింతుండి బోలిమి వారు పట్టుకొనిరి. తక్కినసమ్మెకట్టి నాడు తక్కిన వీధులలోవీడెము. ఆ తేవు. 7 న తేదీన యిండ్లలోని వీధులు మరలవెనుగ నారంభించెనది. సమ్మెకట్టిన తనివార్తదన్ని బాంబాట్ నాడు బాస్టి స్టాగారి ఆర్యుత్తకంబు నభిచేసిరి. తనివార్త కార్యాలయముల తని వార్త సహాయధికి ప్రతి కరివాడును ఒకరోజు కూలిచ్చు నట్లు తీర్మానించబడెను.

సరస్వతి సంఘము: — ఈ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సభ, యా నెల 10 న తేదీ సాయంత్రమున 5.30 గంటలకు జరగెను.

శిక్షాను అంధ విద్యార్థి సంఘము:— శిక్షారూ (గ్రామ
 మండలి గతర్మ మెంటు ప్రామాణిక తెలుగువందేరు లగు
 బ్రహ్మశ్రీ గొల్లపూడి శ్రీరామ కాశ్రీగారివలన 24-2-20
 తేదీని "అంధవిద్యార్థి సంఘము" అనుకోక సంఘము స్థాపించి
 వలదేసింది. అదిమొదల లీసంఘము కాశ్రీగారి ప్రోత్సాహము
 చే భాషాభివృద్ధికి పాటుపడుచున్నది. ఇందు గుమారు 225
 బాలికల మొదలగు నున్నారు. ప్రతివారమునకు 200 మందికి
 కన్నులకు లేకుండ నభ్యుపయోగము చేయుచుందురు. ఇంతవరకు
 వారమున కొకతూరి యుపయోగమును జరుగుచుండెను. ప్రస్తు
 తము వత్సమున కొకసారిగ మారివది. ఇక మానముగ మూడు
 మో? అటుల గాకుండ ప్రతివారమును సమావేశ మగుటకు
 ప్రయత్నించవలయునని కార్యదర్శిని కోరుచు ఈసంకల్పరథ
 చందా యొనిమిది యజులలో అర్ధసంకల్పరమునకు 0-4-0
 అలాగు వరుస నగుటచేసి, దిన, వార, వత్స, మాస ప్రతిక
 లు తెప్పించుచున్నారు. జిల్లాకల్యాణవారు సీసంఘమునకు
 నూరు రూప్యము లిచ్చినందున భాషాభివృద్ధి కనువగు గ్రంథము
 లు తెప్పించిరి. వేదాభిమాను లగు సి. ఆర్. పొరసూరధి
 అయ్యంగారు మొదలగువారకన్యదపూను యీసంఘానికి
 వారమును ప్రోత్సాహ మిచ్చుచుండిన తెలుగువిద్య ఈజిల్లా
 లో చాలావలయు కాగలదు.

బొంబాయి, 7-10-1920:— బ్రిటిష్ పాఖిస్తాన్ నుండి
 కిలాఫతు రాజకీయాలను వదిలివేసి మహమ్మదాలీ గాథ గత
 సోమవారమునాడు భూబాయికి చేరెను. వారికి స్వాగతము
 సంగ బడెను. అప్పుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట లోన, వారైనా
 త్రికలబ (వాయుటలోన, స్వరాజ్యము తరమాధిపతియను,
 అండలకు సహాయనిరాకరణము మార్గమును తెలిపెను.
 భారతీయుల విముక్తి ఇచ్చుటనే పొలుకడవలయునుగాని
 ఇంగ్లాండులోనుండి వనిచేయుట వృథాయగును. అతడు మ
 హమ్మదీయుడైనను. కిలాఫతు అన్యాయమునకంటె భారతవి
 ముక్తియే ప్రధానకరమున యతని యభిప్రాయము. ఏలవన భర
 తఖండము భారతీయుల హస్తముల యి: దున్నపుడే, ముస
 ల్మానుల కొర్రలు ఫలప్రదమగునని మహమ్మదాలీ గారి దృ
 ఢభాభిప్రాయము. (బ్రిటిషువారికింటి సంబంధముకలన, భారత
 యుల కెట్టిలాభనష్టము గలుగునో యాలోచించి, వారి
 సంబంధమును గూర్చి మాటలా
 డవలయును. భారతజేత్రేయము మొదటి యాలోచనగ నుం
 డకలెను. కిలాఫతు రాజకీయాలనుకలన, మతమండలివారి
 కల్లరకును భారతీయు మహమ్మదీయుల యభిప్రాయములు
 స్పష్టముగ బోధపడినది. (బ్రిటిషువారికంటె ప్రెంచివారే
 కిలాఫతు రాజకీయాలతో సానుభూతి కొరక తెలిసినచెప్పు
 ట (బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు గౌరవప్రదముగాదని మహమ్మ
 దాలీ గారు తెప్పి: తుర్కీ సంపదరక్షులకు (బ్రిటిషు వారే
 బాధ్యులుగారనియు, మిత్రమండలివారందరును
 బాధ్యులని భారతీయుల మనస్సులలో ద్రవ్యకల్పింపబడినవి
 వాని తనివీడులను గమనించి, తుర్కీజేతము సుధియమము
 లకు సంతకము చేయవలసినదని. నిర్బంధపెట్టినది. (బ్రిటిషువారి
 మాధియై:ది. కొట్లకొలది మహమ్మదీయుల సహాయము
 తో యుద్ధమున గలిగి ఇంగ్లాండ్ కిట్లు ప్రకటించుట అనన్యాయ
 మని. అతడుకలించెను. సుధిసభలో తుర్కీపక్షము ఇటలీ
 యవలించించెనుగాని మిత్రేందుగానిని లాయకు వార్షిగా
 తమపక్షమునకు చేరవీరి. (బ్రిటిషువారికిట్లు తమమనస్సుల
 తోనేనుద్ధియమున్నారనియు వాస్తవము:దీని విషయములు
 వారికి గానివ్యయము: అనుట కదనియు అలీగారు చెప్పిరి. భార
 తజేతమునందలచేయు పంతోగూడ ఇతరజేతములందుగూడ వృ
 ధారము వాచింపవలసి యందుననియు, సహాయనిరాకరణము
 వందలకొ సంప్రద్యవిశ్వాసము గలదనియు, వృద్ధులను అవలం
 చింపదగిన వద్దకులతో కల్ల నిది యధముననియు మహమ్మదాలీ
 గారు తెలిసి:

British Trade Depression.

Illuminating Explanation.

German-Belgian Competition.

(REUTER'S.)

LONDON, October 5.

Illuminating explanations as to why the English commercial community is experiencing a period of depression were afforded by Mr. Peter Rylands, President of the Federation of British Industries, in the course of an address at the London Iron and Steel Exchange. He stated that the demand for British productions had diminished owing to prices rising above the consumer's capacity to pay, also since the armistice Great Britain had fulfilled a large proportion of the world's orders, which continental manufacturers had hitherto been unable to undertake, and the United States was simultaneously handicapped owing to the rate of exchange. But Mr. Rylands showed that the position was now changing, owing to the revival of German-Belgian trade and competition. He pointed out that the German exports in January last year were only 161 million marks, they were 6,647 millions in May last, and had undoubtedly increased since. While Germany was subsidising railways, coal and food and other commodities from borrowed money, Britain had done exactly the opposite. The Government was removing subsidies, thereby raising the cost of living at a moment when industries were endangered by serious competition. Replying to a suggestion, Mr. Rylands said he was sure that manufacturers would be only too willing to adopt a policy of fixing stable prices for certain periods, as far as practicable.

Philippines.

Senate Treasury on Fire.

LONDON, October 6.

The Times learns from Manila Philippine Islands, that Senate Treasury and Mint Buildings are on fire. They are a flaming furnace and are probably doomed despite efforts of fire brigades.

Agrarian Disturbances in Sicily.

Occupation of Landed Estates.

LONDON, October 6.

Serious agrarian disturbances have been occurring in Sicily recently and organised bodies of peasants, many armed, have now begun to take possession of large landed estates. Already two hundred estates have been occupied. In one instance a monk led five hundred peasants to occupy an estate at Saint Angelo. Hundred landowners ambushed returning peasants and opened fire killing one and wounding one.

Russia and Poland.

Preliminary Peace.

LONDON, October 6.

A telegram from Riga states, that the Russian and Polish delegations have agreed to sign the armistice and preliminary peace on October 8th with a view to avoiding winter campaign.

British Prisoners.

Definite Reply Demanded.

LONDON, October 6.

Reuter learns that the most recent note from the British Government to the Soviet requests definite reply by the October 11th with regard to the release of the British prisoners at Baku and cessation of the Bolshevik propaganda and Asia. The note adds that, until the necessary assurances on the above points are forthcoming, resumption of trade negotiations will be postponed. It is understood that the reply of the Soviet has been received in London but not yet published.

(Associated Press.)

Mr. Mahomed Ali in Bombay.

BOMBAY, October 7.

Mr. Mahomed Ali, who headed the Khalifat delegation in Europe and returned on Monday last, declared in the course of a statement to the press and in reply to the reception arranged in honour of the delegation, that the attainment of Swaraj was their goal and non-co-operation the only means Indian freedom had to be attained by work in India and not in England. He wished to lay more emphasis on Indian freedom than the Khalifat wrong, because though he as a Mussalman could not give up his religious claims still he realised that success would be achieved in the Moslem cause only when India was in Indian hands. He had no antipathy or superstition about the British connection, which must be judged on its intrinsic merits in relation to what India would gain or lose thereby. India's good must be the chief and sole consideration. One chief result of the Khalifat delegation's work in Britain and Europe was that the allied Governments could not now plead ignorance of either the Indian Moslem demands, or of their rational basis. Continuing, Mr. Mahomed Ali said it did not speak well for the world and the British connection that the Khalifat delegation received a more sympathetic hearing from the French than from the British. The people of India had been told that the Turkish treaty was the work of all the Allies, and not England alone, but he would say that if the present treaty was forced upon Turkey, it was not the work of the Allies, but of England. He considered it a matter for shame that England, to whose assistance India rushed forward during the war, and the only nation that had broken Mahomedans as her subjects, should have been the only power that stood against Turkey. Italy supported Turkey at the peace conference, but Mr. Lloyd George won over Mr. Millerand to his side. Speaking of the English Labour party Mr. Mahomed Ali said it was much pre-occupied with the English industrial unrest, and was hopelessly ignorant about India. Mr. Mahomed Ali favoured foreign propaganda side by side with work in India and said he had full faith in that efficacy of non-co-operation and considered it to be the least that should be done.

The Esher Report.

"Pall Mall Gazette's" Criticism.

The Question of Imperial Defence.

(REUTER'S.)

LONDON, October 5.

The Pall Mall Gazette commends the promptitude of the India office in making an authoritative statement removing the impressions conveyed in the Esher report, that the Imperial Government had agreed to the proposals whereby the control of the Indian Army would pass from the Government of India to the Imperial General Staff, but says that the important issues pertaining to Imperial defence raised by the report remain to be settled. It declares that the recommendations of the report in favour of making India the policeman of the Middle East, if carried out, would reserve the military policy hitherto pursued in India. It questions the wisdom of throwing upon India the burden of defending the Middle East, and urges that the whole question of Imperial defence needs careful consideration, and if the responsibility is to be shared by the various units of the Empire, there should be a round table conference and the burden should be fairly distributed by consent.

The Indian Army.

Invalid Pensions.

LONDON, October 6.

The India Office announces, that Mr. Montagu has sanctioned revised rates of invalid pensions for regular officers of the Indian army and the Indian Medical Service, who have finally retired from service and who have rendered satisfactory paid military service, as officers during the Great War.

The Datum Line.

A Strong Feeling.

LONDON, October 6.

There are indications that a strong feeling exists in most of the coalfields which may lead to a majority against the proposed datum line in next week's ballot. The fact that the Executive of the Miners Federation did not suggest how miners should vote probably due to the difference of opinion among members will evidently lead to a considerable increase in the vote against the acceptance of the proposed terms. Uncertainty as to whether bare or two-thirds majority was necessary for the strike notices to take effect in the event of rejection of the terms has been cleared up by the Secretary Mr. Hodges, who states that the former will suffice. Meanwhile the Welsh, Staffordshire and Northumberland collieries, which were idle as an emphatic protest against the datum line proposals, have now resumed

Revolution in Portugal.

A General Strike.

LONDON, October 6.

MADRID.—A general strike, apparently of a revolutionary character, has broken out throughout Portugal.

British Troops in Persia.

General Ironside to Command.

LONDON, October 6.

A War Office communique announces that with the exception of a few sick, all the women and children from Karind have reached Bagdad. General Ironside has arrived at Kazvin to take over the command of forces in the Northwest Persia.

Sir R. Tagore.

LONDON, October 6.

PARIS.—Sir. Rabindranath Tagore has arrived from Belgium, accompanied by his son and daughter-in-law.

(Associated Press.)

The Non-Cooperation.

Mr. Govindji Resigns.

BOMBAY, October 7.

Mr. Mavji Govindji has resigned his membership of the All-India Congress Committee and Council of the Provincial Congress Committee owing to his opposition to non-cooperation.

Town Planning Scheme.

In accordance with the provisions of rules made under Bombay Town-Planning Act, Mr. Arthur Edward Mirams, F.S.I.F.S.A.F.R.P.R.S.I., Arbitrator, will take up the duties of his office as Arbitrator in connection with the Town Planning Scheme from the 11th instant.

Bengal Government Financial Arrangements.

Indian Association's Protest.

CALCUTTA, October 7.

Rai Baikunthanath Sen Bahadur, President, Indian Association, has sent the following cable to the Secretary of State, Lord Selborne, Lord Lytton and Mr. B. N. Basu, London:—Position reformed Bengal Government serious under financial arrangements. Present year's budget expenditure 903 lakhs plus increase salary of services sanctioned since budget probably 50 lakhs against income 857 lakhs under Weston Committee report less 107 lakhs transferred expenditure and contribution to Government of India. Thus deficit first years budget 2 crores unless fresh sources revenue available, as gain from share income super tax recommended joint committee illusory. India Government refuses consideration of Indian Association's representation special treatment. Bengal on basis joint committee recommendation and suggest reference Parliament. Association urges express provision rules assigning Aengal export duty jute and larger pie rate provincial share Bcome super tax remitting liability contribution Central inoverament equivalent amount.

Serious Railway Accident.

Bangalore Mail Derailed.

Several Persons Killed.

(ASSOCIATED PRESS.)

The Traffic Manager wires:—No. 7 Madras to Bangalore Mail train of the 7th derailed near Arkonam owing to removal of a rail by persons unknown. Engine and front coach capsized and two coaches telescoped. Several passengers killed and injured. Breakdown special with principal railway officers left Madras at 2-55.

Frontiers News.

SIMLA, October 7.

A Press Communique dated the 7th October says:—CHITRAL RELIEFS.—The relief column arrived in Kila Dosh on the 1st October without incident.

BLACK MOUNTAIN:—The situation continues satisfactory and instalment of rifles have now been received from most of the sections implicated in the recent disturbance in the Hasara District.

WAZIRISTAN:—On the 28th September Drazinda Post in Sherani Country was surrounded by a Laskar of Wana Wazirs who endeavoured to persuade the garrison of constabulary to evacuate the post without fighting. Aeroplanes were promptly despatched to reconnoitre and a small cavalry relief column reached the post on the 30th September without opposition, the Lashkar having dispersed. Several parties of Wazirs are still reported to be in the vicinity of Moghal Kot and Domandi and on the night of the 2nd-3rd October the Kanuar village, half way between Dara Ismail Khan and Tank, was raided probably by one of those parties. This activity is believed to be due to the intrigues of Afghan adventurer Abdur Razak, who desire to commit Wana Wazirs more deeply against the Government and frustrate the contemplated settlement.

The totals of rifles and fines handed in by the Tochi Wazirs and Mahsuds up to date are:—

Tochi Wazirs-Government Rifles 195, Tribal Rifles 170, Fine Rs. 30, 200/.

MAHSUDS:—Government Rifles 215, Tribal Rifles 276, Fine Rs. 9100. The Mahsud situation continues satisfactory.

The Jalal Khel, the last of the hostile sections, at a Jirga on the 18th September decided to submit to Government terms. A considerable number of militia deserters and other Government rifles however are still outstanding from both the Mahsuds and Tochi Wazirs.

BALUCHISTAN:—A convey moving from Kila Gaifulla to Loralai on the 30th September was attacked by about thirty badmashes and had seven casualties.

The Kheri Murder.

ALLAHABAD, October 7.

The Sessions Judge of Kheri has convicted Mashuk Ali, the third accused, also of the murder of Mr. Willoughby, and sentenced him to death.

Bombay Tram Strike.

BOMBAY, October 7.

The Bombay Tramway authorities have refused to meet the men's demands, on the ground that only recently considerable improvements were made in the pay, allowances, etc., and until the standard of attendance and the work shows improvement every further increase of pay only means more deterioration of the efficiency of work.

At a joint meeting of several labour unions held under the presidency of Mr. Joseph Baptista, it was resolved that the members of all the labour unions in Bombay should contribute one day's wages towards the fund for the post and telegraph men on strike.

Consequent upon the rejection of the men's demands by the Tramway Authorities, about 50 per cent of the Tramway employees have gone on strike since this morning. Restricted Tramway Service is being maintained, but cars will not run in the night and the rules regarding standing on the platform etc have been relaxed. Strikers have been unruly and indulged in stone throwing at some places to terrorise the loyal men to cease work. Some arrests have been made and the police are rendering help.

Other Strikes Continue.

The Gas, Post and Telegraph strikes continue. Supply of gas to private consumers has been resumed to-day, but the streets are in darkness.

Calcutta Gas Strike.

CALCUTTA, October 7.

The labour staff of the Oriental Gas Company, about eleven hundred, went on strike at five this morning. Last evening the men notified the management that unless they were given an increase of pay they would go on strike next morning. The Gas Company are making every possible effort to carry on the work with a reduced day and night pressure, and with a reduction in the number of street lamps. The Company are also in communication with the Chairman of the Calcutta Corporation to arrange temporarily for lighting a reduced number of street lamps. The management is of opinion that the men had been exceptionally well treated, and there was no cause for stopping work. So far the strikers are orderly.

Bangalore Strike Situation.

BANGALORE, October 7.

The strike situation remains unchanged. Both the Bangalore mill and the Government Press strikers are holding out. The mill remains closed. The authorities have notified that monthly wages for the last month will be distributed from to-morrow as usual, the first Friday of the month.

Some of the mill strikers have proceeded to Madras to secure the sympathy and co-operation of some political workers there. In the Government Press, urgent work is carried on by the permanent establishment. The Superintendent has proceeded to Mysore, where the men of the Branch Press have intimated their intention of going on strike. In view of the approaching Dusrah, when a large amount of printing work has to be done for the Government, the strike at this juncture is likely to have serious effects.

Mysore Educational Conference.

Mr. Reddy's Presidential Address.

Many Useful Suggestions.

Associated Press.

BANGALORE, October 6.

In bringing the Education Conference Mr. C. R. Reddy, Inspector General of Education in Mysore thanked them for the kindness with which they responded to invitation and for the assistance given by their deliberations in the Conference.

He said:—This year's conference is remarkable for the presence for the first time as a full member of it, of a gentleman of Adi Dravida community, Mr. T. V. Thambiran, (Applause) and I am glad to note the hearty welcome you have extended to him. He is the first gentleman of his community to be appointed to a high place in the Educational Department and I hope he won't be the last (Cheers.)

Let us take stock of some of the changes that have been introduced since last we were gathered in this hall. I put it as changes because though I am confident that many of them are improvements, still one must leave it to time and history to judge how far they are improvement. Fees have been abolished in the A. V. Schools, and in this connection we had to revise the grants of the schools affected and I cannot speak too highly of the very reasonable and the very helpful manner in which the chief managers of aided institutions approached this very important subject. I am glad to announce that a general settlement has been arrived at which they have said is satisfactory. The last order revising the grants was passed some time ago and if we have got through these difficult negotiations so successfully, we owe it almost entirely to the good temper and the good sense of my friends, the Managers of aided institutions. (Cheers.)

We have instituted a proficiency examination and I would like the members of the Department to realise that, that will, in future, constitute one of the tests, perhaps the most important test, by which their worth will be judged. This examination will, in future, enable the department to effect interchanges between the teaching and the inspecting staff frequently which I think would be to the advantage of both departments of the service. I request you all to impress upon the younger members the need for taking this up seriously as it will have a very material bearing both on the future of the Department and on that of the teachers themselves.

We have decentralised the powers of the Department considerably. The jurisdiction and powers of the circle Inspectors have been increased and we are now contemplating certain methods by which the correspondence will be still further reduced and the various Inspecting Officers made to feel as though they are responsible heads with full powers to act within the limits of the competence laid down in Government orders and the Departmental instructions.

We have brought the University entrance class into line with the other classes of the schools to which they belong. Till now they used to feel themselves as a separate body attached, but not belonging to, the High School, and on a representation by the Head Masters that this did not conduce to efficient administration and organisation of school life. We passed a rule recently by which we made the school year for the University Entrance Class coincide with the school year for the high school classes.

Privilege leave on full pay for teachers is a thing to which I have always been opposed. Those who get vacation more than a month in duration ought not to look forward because of little services rendered during what is called vacation which sometimes extends for over 2 months for privilege leave on full pay. That would mean one month of effective vacation plus another period of Holiday on full pay. However I am not looking at it from the point of view of the finance or from any other points of view, excepting this, namely, the effect on school life. When teachers go away on privilege leave on full pay for short periods, during a term, Headmasters know how badly it affects the work of the school. You cannot send a substitute for a short period. In our schools, the larger ones at all events, there are 20 to 30 teachers and if every one of them who happened to have superintended at an examination desires to go on this leave, you have got a system by which you have absolutely guaranteed chronic dislocation of school work. That has been stopped this year. We have issued a rule by which we have defined the vacation as something which begins after the examinations are over. That definition practically does away with the evil I have been complaining about. Since vacation does not commence before the examinations are over, your superintendence does not count as duty during vacation. You cannot interpret it as work during vacation and claim privilege leave on full pay.

From an administrative point of view the appointment of Relieving Teachers has been of much help and we cannot be too grateful to Government for the liberal help they have extended to us by sanctioning this proposal. The recent abolition of some of the Upper Secondary classes, which, in my opinion, did not justify further existence, has still further increased the command of personnel at my disposal and I expect that with the next two or three weeks every high school will be not only adequately staffed, but some of them superfluously staffed. (Cheers.) But I would request my friends to bear this in mind that though we are officials we have not ceased to be citizens. As officials we are trustees of the taxpayers. As citizens we ought to be as interested in public economy as the taxpayers themselves. So I want my friends to scrutinise their establishments very carefully, to see if they cannot secure by means of a better distribution of work, reductions of staff which I might employ for strengthening the needier schools or for increasing the number of Assistant Inspectors which I am at present unable to do for want of men.

We carefully audited the work of some of the High Schools and we came to the conclusion that though some

high schools, chiefly in the mofussil, were not sufficiently well staffed and I am thankful to say that the headmasters of these over staffed schools saw, or tried to see, things with the administrative eye and agreed to release some of their men for work in other schools. That again has been of considerable help to us in filling up our ranks and bringing up our strength to the sanctioned standards. I am now confident that this difficulty of personnel has been permanently overcome, and I do not expect these difficulties to recur in the coming years. The Education of Mahomedans which is a subject to which I have given very special attention has received further help from Government by the creation of an additional District Inspector. They will have three district Inspectors in future instead of two. A number of young enthusiastic Mahomedans have been enlisted in the Department, so that the future also of Mahomedan education has been fairly well secured. One Mahomedan, a very brilliant young man has been sent on a loan scholarship to England and we trust that when he returns he would be of material use to his community and to something to bring them up to a higher level (Cheers.)

I mentioned retrenchment and economy. It is in pursuance of this policy that we discontinued the efficiency audit returns which we called for from the High Schools. We have closed some of the upper secondary Classes. We have detailed off superfluous men from some of the high schools and are sending them for work where they are better needed. We shall continue this system of audit into the distribution of work still and we request the heads of institutions to help us in carrying out this policy. If they will kindly remember that they are a part of a general organisation, members of a general body, they themselves would see that it is not right for them to have too many men when then some other part of the organisation has too few. They must realise that the good of anyone school is as necessary as the good of their own and should be secured just as well; and if they did that and take what I call a State view instead of a local view of their requirements, I am sure we shall be able to secure an equitable distribution of our men all over the field.

In many respects last year seems to have been a very successful one on which I take this opportunity to congratulate the headmasters, the Inspecting Officers and their Assistants and the schools boys also (cheers) because they are after all the chief factors. For one thing the results of the various public examinations have been particularly good, the chief credit for which, of course, goes to the boys, but something may be due to the improvements in the work of the schools and the examination system which we introduced. My feeling has been that the examination systems in India are not sufficiently rational yet. There seems to be such a determination to discover what the boys do not know (laughter) instead of testing the knowledge that has been imparted. When gentlemen talk about objective standards and the need for applying them rigorously so as to keep up efficiency, the boy has a right to say "By all means have the objective standards but if you do not employ a properly qualified staff, if you do not have sufficient equipment, if you do not have proper buildings, is it our fault or is it yours? Are we to be sacrificed because you have an objective standard without the capacity to devise the means by which it could be realised?" I have been an advocate of drastic modifications in our examination system. But I have not been an advocate on sentimental grounds, not for one moment, only on grounds of justice. If you have failed matriculates "Unpassed F. A's and every variety of plucked fowl in the posts of teachers and headmasters and then say, I want to apply an objective standard, is it fair to the boys? We do want an objective standard. But if the standard is to be objective in any helpful sense of the term it should have reference to the actual conditions under which work is carried on, and you must not set a paper which does not take into account the kind of teacher, teaching, and all the rest of it which are the facts of the situation. I will put it differently. You cannot starve a man and then say I have got an objective standard of physical fitness which you must satisfy (laughter) That was what I devised the remedy of boards on which the teaching element should always be represented, (hear hear). You must see that the papers set are not above the standard, interpreting the standard to mean what you would expect from the average student under the average conditions in our state, and it is the duty of the whole board to see that every paper comes up to this requirement. Do not let me be misunderstood. I have never been in favour of moderating the marks. I have never done it and never will do it. I do not wish to show any leniency in examinations. Beggary is a thing which I have been crying out against on all occasions. The students have a right to expect it is a question of justice and not generosity that the papers set should be such as could be answered fully by the average boy studying under the average conditions in our state. Set the right papers and no further nonsense. I do not allow moderation. Whether it is 10 per cent or 100 per cent that pass, it is all the same to me, provided the process and the procedure have been correct. When a 100 per cent pass I will not go about with a sad face thinking that my standard has been set back. (Laughter) and when 10 per cent pass I will not rejoice that my standard has been set forward. I will take both facts with the same stolid indifference, with the feeling that I have done my duty and the boys have got their deserts and there I leave it. The good results of last year are a thing on which we have reason to congratulate ourselves because I am sure in part they are due to better methods of instruction on which we have been insisting and undoubtedly to the writing work which we have been imposing. They now feel themselves more at home when they sit down to answer papers.

The school Magazines have been a feature of this year. Some gentleman remarked that the School and Scout Magazine were not of much interest to teachers. I am afraid that that teacher will have to revise his opinion. If he does not take interest in the self-expression of his boys what else is a teacher for? If there are teachers who have not read not merely their own school magazines but the school magazines published all over the State and who do not diligently read the School and Scout then I tell them, You are neglecting your duty. I never miss going through the school Magazines myself (cheers) When I come across a brilliant article I often write to the authors and send my congratulations. I have discovered a man of genius myself by reading some of his contributions to the school and scout and I wrote to him from my headquarters to say how interested I was in his writings. Please do not think that what is written by boys is fit only for boys to read. What is written by boys is primarily for the teacher and secondarily for other boys! If this is not remembered and acted upon there will be a grave falling off from our standard of duty. In this connection, I would request you to try and help the School and Scout better. We want contributions from boys on every phase of school activity, and even though you may have your own school magazines, you can yet send us some matter. I take such an interest in these things that I recently got Government to sanction a small sum from which I could dole out small grants to school magazines. We would also welcome contributions from the teachers provided they are not too pedantic and scientific but are on general subjects of school interest.

Then we have made it possible for private candidates to appear for the S. S. L. C. examination and we have already introduced the compartmental system in favour of which the Madras Legislative Council voted the other day. There is still much scope for improvement in certain respects. I think the teachers should see more of the boys than they do now. They should organise sports. The gentlemen who have undergone physical culture training should train their brother teachers and also train up the students and you must feel that the school is the real home and your home is only a hotel. You must come over in the morning after coffee to the fresh air of the school and induce boys to appear on the scene and to prepare their lessons in the school premises. A few teachers might take turn according to a recognised rotation but others also might drop in occasionally for a couple of hours or you might go on with your tennis in the school or with your own studies. A teacher preparing his lesson is a very good object lesson to the students. In all these ways we can make school life more instructive and at the same time more agreeable, less of formidable spectre and more of a real home for the boys. Especially in small towns where the distances are not much, we should have all the advantages of a residential system without any residence. I won't be sorry to hear from some of my headmaster friends of any developments they might as a result of this conference be able to effect in these lines.

Well, I have detained you longer than I had wanted to do. I would draw the attention of my friends to two remarkable speeches on education. The first is Mr. Setalvad's speech as Vice-Cancellor of the Bombay University, which I found included in the Blue Book Journal which I received to-day. And the second one is Pandit Malaviya's speech at the convocation of the Benares University. Amongst educational works by Indian thinkers the first place should be assigned to Lala Lajpat Rai's book on national education. As a corrective to all the vague associations that have gathered round that term I would strongly recommend this book by Lala Lajpat Rai. He is a very competent authority on education. He was one of those who had something to do with education before he left India on his travels and during his travels he paid very special attention to educational organisations and what he says is worth reading. I have done so in a purely critical and dispassionate manner merely to draw your attention to some of the weightiest pronouncements on education.

We have put some big things through this year. The provident fund scheme is one, and I do hope that it will bring some relief to aided teachers. Mr. Kalyanasundaram's propositions will be very seriously considered by me. Personally speaking I am in favour of it, but I cannot always act according to my personal convictions. I will study the subject, see what it means, and I will consult with the various aided agencies. I will ask the aided agencies whether they will enter the scheme as it is. If they will say yes the problem will be solved without any coercive measures being adopted. If they refuse then the matter will have to go to the Government. The only weapon of compulsion is withdrawing recognition. That is a very serious matter. It is easy enough to refuse recognition to a school newly started, but to withdraw recognition from an institution which is already there, because it refuses to adopt the provident fund scheme, you yourselves will feel that action of that kind may not be quite warranted. That is why I say I will consider the situation and do all that is possible to get this measure adopted by the aided managements.

Our high schools are to be developed further and there are a large number of educational problems still awaiting solution. Let us remember also that solution of a problem very often leads to other problems which have to be solved in their turn. There can therefore be no resting on our cars or sitting down contented. Systems are also vital growths and if they are not growing they decay and die. Life does not give you any alternative between growth and decay. You must either go up or go down. There is no such thing as remaining where you are for ever. So we must all keep ourselves on the alert, study problems and as we go about examining things, see what new developments are already foreshadowed by the force of circumstances and what new developments we ourselves should adopt in order to remedy the defects now existing. However I do not propose to trouble you or myself about the problems of the future on this occasion. I know that if and when they come up you will all gallantly co-operate and help to secure a successful solution. (Applause)

Conviction Quashed.

BANGALORE, October 7.

Sir Leslie Miller, in the Chief Court, has on appeal set aside the order of conviction and ordered a refund of the fines of Rs. 225 and Rs. 25 each respectively, made by the Magistrate of Chintamani on one Narayana Gowda and 11 cartmen for attempting to export grain from Mysore State to outside territory, in contravention of the rule under the Defence of India Act. The accused and eleven cartloads of grain were detained in Myala village, in Mysore territory but within less than half a mile from the British Frontier. He had no licence to export grain into British territory, but he stated he was going to sell it in Mysore. Mr. A. Sankaranarayana Rao appeared for the appellants, and the Government Advocate for the Government.

పాపే, బాంబాయి, జగదల్ పోస్టు అఫీసు కేటరింగు, దాని, నలు
 అఫీసును పేటరింగు, బహుశా దాదాబాయి పోస్టు స్టాండ్, కెంబ్రిడ్జ్
 స్టాండ్లు మరియు, అఫీస్ లు తిరిగి వచ్చే తరుపున నువ్వవు, నట్టుకొన్న
 బజ్జెట్.

విశ్వాతి పుష్పకేశవుని యిందీయ శక్తిమందు మెదడునకు చురుకులును
మన ముందేవును వరుసకును భావకేళి హృదయమును తలమెందుకను మరొక
మగ నిగనిగమునుచుండుటకును ప్రతిష్ఠియును కృతిపురుషునకు నుభయముగా

కామినియా ఆయులు (రిజిస్టర్)

ఈ యిందీయ శక్తిమందు సౌందర్యమును కలిగించి కామిని యాదుగా మెదుటకు
కలిగి కల్పనీయమును కలుపు. చురుకును పోగొట్టును. శిరోజములకు కలుపు
యిది మోక్షదాయకము. మెదడునకు చాలచురుకునకును కలిగించును. మన మెంద
కులమున కందెను కలుగు మాత్రమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయులు శిలమున లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీమద్రామాయ పురుష
అనునది మెదడునకు మహావశకారము మెదడునకును.

ఈ యిందీయ శక్తిమందు 1-0-0 ని. పి. బాల్స్ 0-5-0 అయ్యాయి.
మూడుబాల్స్ 2-10-0 ని. పి. బాల్స్ 0-12-0 అయ్యాయి.

కొలెట్ బిల్లులు:
ఆంగ్ల యిందీయను ద్రాగ్ అందు తెలివలు కంటెని,
D 126 W 100) 155, బామ్బాయ్ నీడు, బొంబాయి.

ఆంధ్ర వత్రిక - సంవత్సరాది సంచికలు

ఇది ఆంధ్ర వత్రిక తరపున ప్రతి ఉగాదిని వెలుబడును,

ఇదివరకు 11 సంచికలు ముద్రించబడి, ఆంధ్రదేశమును అలంకరించుచున్నది.

దీనియందు భారతదేశములోని అనేకత్రయముల చరిత్రములు చిత్రపటములతోను, ముద్రాపిత
వాలయములు, కల్పములు మెదగువాటిని చిత్రపటములతో సహా తెలుపుచుండును.

ముఖ్యముగా ప్రఖ్యాత ఆంధ్రవీరులచే జూరబడి, ఆంధ్రోద్యమకర్తలను తెలుపును.

1916-17-18 క సంవత్సరములలో జరిగిన విశేషాంశుగా చరిత్రము యుద్ధవికల చిత్రపట
ములతో వివరముగా ముద్రింపబడియున్నది. మరియు దేశమునకు మహాయోగవతు అనేకవిషయములు
పిటిమూలముగా తెలుసుకోవచ్చును.

ప్రతి సంవత్సరమునందు ఆయా సంవత్సరమునకు సరిపోయి తెలుగువంశాంగమును గలిగియున్నది.

ఆంధ్రవత్రిక చందాదారులకు సంవత్సరము కొద్దివెలవల ఇచ్చవచ్చును. ఇతరులకు సంవత్సరము 1-5
రూపాయలు. ఒక లేదా పా సంవత్సరములకు యెక్కువగా కొనుగోరి వెలసరముగా ఇచ్చవచ్చును.

మేనేజరు, ఆంధ్ర వత్రిక, పోస్టాఫీసు నెం. 212, మదరాసు.

హిందూదేశీయ శస్త్రము.

ప్రతి ఒక తెల. ఆ. ర. రహిత భాషలు ప్రత్యేకము.
శబ్దకాముది: ఇది దేశీయ ఇందులను చిన్న తెలుగు
వినుటును. ప్రతి ఒక రూ. ర. రహిత భాషలు వేలు
ఆంధ్రవత్రిక కార్యాలయము, చెన్నపురి

ముఖ్య గవనిపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి
తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినది.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.**

ఇప్పటికాలము సనుసరించి మిక్కిలి సమృ
తముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును
ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశీయమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తు పదార్థములన్నిటిలో బంగారు
వత్తికములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.

వై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరలపట్టి వంతుబడును.

జాంధూ పర్ల మ్యాటికల్

వరుగ్న

ఆయుర్వేద యావధముల కేయవారు
బొంబాయి నెం 13.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకామయవార

క సూరిమాత్రలవలె

సర్వోత్తమ గుణకారమును నివ్వగలగల
వలెనని లేదని భారతముగా చెప్పవచ్చును.
నీటిలో అక్షతరమున యే వస్తువు చేరలేదు
గావున అపుడు పుట్టిన శివుడు మెదడునకు
వృద్ధులకును ప్రతిష్ఠియును సంహారము చేక
రచించవచ్చును. ఈ మూలము 5 నుండి 5 వర
కు కాంబూలముతో గాని లేక పట్టి పోడితో
గాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చున
నిలవ చుండము అట్లనూ, మలబద్ధము పిలి
చురము, జ్వరము మలేయోజ్వరము, శిశువు,
తీవ్రతము, వర్ష, వడితము, పరమల మెప్పి బలహీనత, ఇత
రూ ఎంబా, ప్లేగు, కలరా, ముగ్గురు ఇంకా అనేకవ్యాధి
లకు వర్గింప రావచ్చును. అబ్బగలిగిన వేళ ఉపయోగించి
తరువాత గుణమిచ్చును. ఒకేపాటు మాడ్చుచుండవలసిన గుణ
స్వభావ, వ్యాసారములు, ఉపాధ్యాయములు, విద్యార్థులు మోక్ష
శ్రీమద్రామాయ ఈ మూలమును సేవించి గుణమును పొగతుట
వచ్చును. 250 మూలములు గల సీసా 1-5 తెల. రూ. 0-4-0
ఒక సీసా మూడు అయిన సీసాలవరకు పోస్టాఫీసు 0-2-0
ఒక సీసా 5 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టాఫీసు 1-0-0

12 సీసాలు " " 2-0-0
25 సీసాలు " " 0-1-0
అన్ని దుకాణములందును దొరకును.
శ్రీ శ్రీరామమవ వైద్యశాల
(301-500) మై సూ. ర.
తెలపిలము: "వందీట్" మై సూ. ర.

శ్రీమదాంధ్ర బహుంధ పురాణము
(వ ద్వై కా వ్య ము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు వరుసెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచములు పుట్టినది? కలశేవము తల
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లు? ఈ ముఖ్యము
విషయము లెన్నియో యందు సమస్తముగ వివరింపబడియున్నది.
గొప్పవారి (గంధము) మంత్రములు ప్రాయశ్చిత్తములున్నాడు.
ప్రతి మిగుల నుభయము. 900 పుటలు అయ్యున్నది ప్రతిమాత్ర
మున్నది. తెల. రూ. 0-0. కర్పణ శేఖ.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:— నుభయము, మృదుమధురము, భావగర్భితము
3000 పద్యములుగలవు. మంత్రములను అయ్యు. కాశిలో
తెలుగు భర రూ 1-0-0. పోస్టాఫీసులు వేరు.

జనమంచి శేషాద్రికర్ణ

తెలుగు వందీరును, ముద్రినికల్ హామ్బాయి, కడప

బుచ్చిశివ సహితమైన దా. పి. పి.

సావంతుని వనాపడి సారసవర్ణి

అతిశుభ్రత రక్తములను జనించి వాద్యములకు
రీతిమకుంటి మును. మెదడును మెచ్చలను, గండములను,
పుండ్లను, ప్రాంతాక్షిములను అన్ని విధములను గలగు చర్మ
కోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తి మంత్రమున రక్తశుభ్రకారిణి

కనామధిసామ్యకర్ణి నుం మిచ్చుట నిశ్చయము,
సహజమునకు, మధ్యకర్ణి నుం అన్ని విధములను పోగొట్టును.
కేరీరమునందలి పొడవనానములను, ముఖభాగ
మును వాద్యములను పోగొట్టుట పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరాలోగ్యమును గలగు చేయును. 16 రోజుల
వరకు వండుటకు కలెస్సుల బుద్ధిలో అమృతమును.

ప్రాప్తిము:— పి. డి. సావంత్,

08క, ఫననవాడి, నెం 2, బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

కొద్దిత్రయము మాత్రమే కలవు.

దేవిపూజాకల్పము

కార్యేటికరం సత్యస్థాన ఆస్థానవందీరులచే బరిష్క
రింపబడి ముద్రాశి, R. K. V. వెంకటేశ్వర వారిచే
వారికుల ఆచార్యులచేత యథార్థమగు.

1. అష్టాక్షరము, 2. పురస్కరము, 3. పూజా
ఖండము, 4. స్తోత్రము, 5. వైమతికము. వివిధ ఖం
డములు గలది. శ్రీమద్రామాయమున కర్మలతోకయుక్తము.
దీనివెల 8-8-0 పోస్టాఫీసులు వేలు.

జ్ఞానప్రదీపిక, బోధిత్వము (గంధము) 1-0-0. పోస్టాఫీసు వేలు
చిరునామ: పి. డి. సావంత్, శ్రీనివాస బుక్ డిపో,

(2482) కార్యేటికరం, శివరాత్రి, 1920

160 పుటల పుస్తకము ఉదితము

అలోగ్యమును కార్యేటికరమును పొందుటకు స్వా
భావికమున కొన్ని విధములను ఉపయోగించవలసిన కల
నుచున్నది. ఈ ఉత్తమ మైత్ర్యమును ఆలోగ్యమున
మును కలగు శేషి కేరీరసామ్యమును, దృఢ గాత్రమును, ఆ
యుర్వక్యత్విని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము యిలాముగా
సేదలగును. పోస్టాఫీసులు వేరు కలిపి వందీరును
తెలుగు (హామి) రుద్రము. (219)

వైద్యశాస్త్రి మహేశ్వర్ గోవిందజీ,

అవంతిగ్రహాశాస్త్రము, 151, బ్రాహ్మ, మద్రాస్.

జర్నలితో తయారైన

జంకమార్కు 20 పిగ్గిల 112 రతుల రంగు
పీసాలు మాతాపున విక్రయమునకు సిద్ధముగా
నున్నవి. కావలసినవారు యీ దిగువ కనువరచిన
విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవలెను.

Macherla Ramannah,

Yarn merchant & Commission agent

392, Mint Street, Madras

(Head Office)

Baba Buildings,

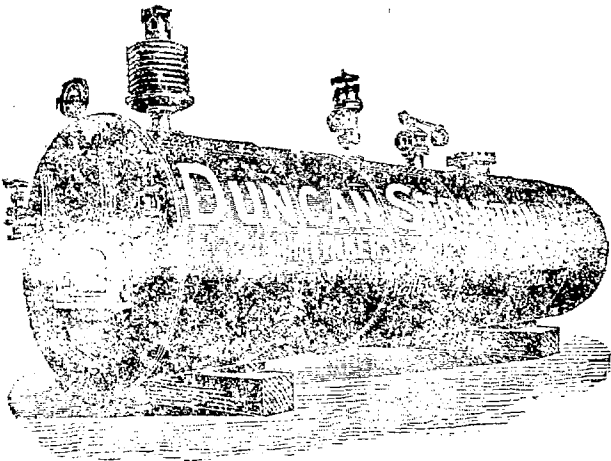
Princess Street,

Bombay

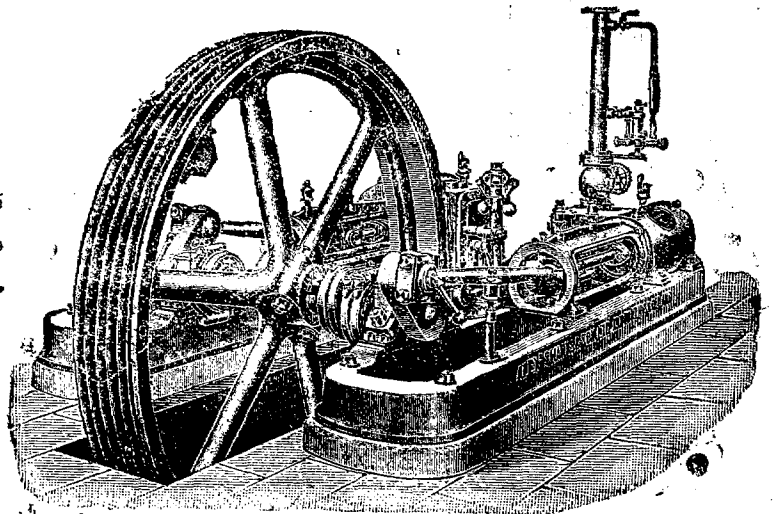
DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

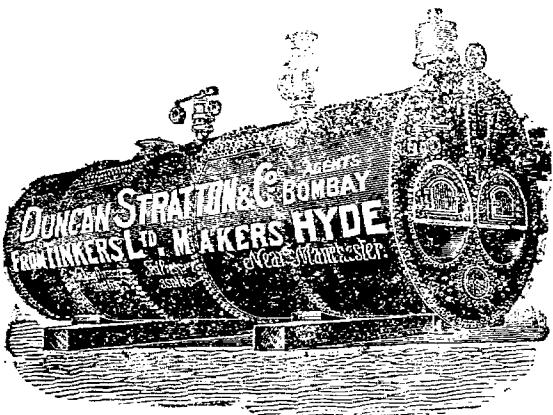
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు, 9 మెరయిన్ పిథి, బొంబాయి.

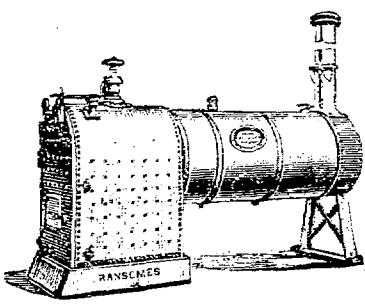
హైక్రాఫ్ట్ స్పీడ్ కార్: వ బాయిలర్లు.

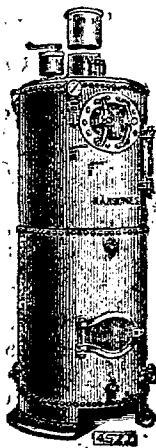
హైడ్రాఫ్ట్ 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
ఇంజనులు - దీర్ఘమైనవి
4 ల. మొదలు 6 ల. 8 ల. వరకు
వరకు ఉంటాయి.
స్టీంబోయింగ్ ప్రెషరు
80 పౌండుల మొదలు
160 పౌండుల వరకు ఉంటాయి.

హైక్రాఫ్ట్ స్పీడ్ లంకా మెషిన్ బాయిలర్లు.
హైడ్రాఫ్ట్ 20 ల. మొదలు 80 ల. వరకు ఉంటాయి.

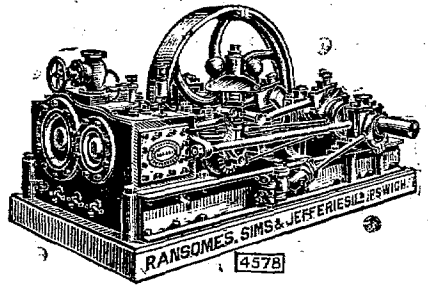

లోకో మోటివ్ బోయిలర్లు.
స్టీంబోయింగ్ ప్రెషరు 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌండుల, 120 పౌండుల, 150 పౌండుల వరకు ఉంటాయి.

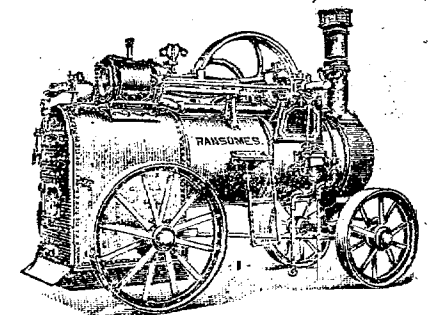

హైక్రాఫ్ట్ స్పీడ్ లంకా మెషిన్ బాయిలర్లు.
హైడ్రాఫ్ట్ 20 ల. మొదలు 80 ల. వరకు ఉంటాయి.

ఈ క్రింద తెలుసుకోవలసిన వాటిని
స్వయం చేయవచ్చు.
హైక్రాఫ్ట్ స్పీడ్ మెషిన్, హైక్రాఫ్ట్
హైక్రాఫ్ట్ స్పీడ్ మెషిన్
హైక్రాఫ్ట్ స్పీడ్ మెషిన్
హైక్రాఫ్ట్ స్పీడ్ మెషిన్
అన్ని రకాల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకాల స్టీమ్ బాయిలర్లు
లోకో మోటివ్ మిల్లింగ్ మెషిన్
నూ కమిల్ మెషిన్
మంచుగడ్డకేయి మెషిన్ ప్రామాణిక
కట్టు బియ్యం మెషిన్ వాటి
అన్ని రకాల పంపింగ్ మెషిన్లు
కాగర్లు, కట్టుపాత పంపుల కోర్లు
కిరకన్ నూ కమిల్ ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగ్ (ప్లాన్) కోర్లు
లేకుల కట్టుపాత కోర్లు
స్టీమ్ హెచ్చింగ్, కట్టింగ్, పెడెల్లు
రాట్ విరన్ అండ్ కాట్టు విరన్ పుల్లి.
కయిరా అన్ని రకాల సామగ్రి.

హైక్రాఫ్ట్ స్పీడ్ లంకా మెషిన్ బాయిలర్లు.

లోకో మోటివ్ స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సింగిల్ రకాల.
స్టీమ్ ప్రెషరు 120 పౌండుల వరకు.
కాంపాండ్ - హై, లో ప్రెషర్ సిలిండర్లు.
స్టీమ్ ప్రెషరు 150 పౌండుల వరకు.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (శ్రీష్టాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంపోర్టింగ్ కంపెనీ ప్రాప్రైటరీ గారైన
మానేపల్లి బాపనయ్య గారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, కైత్యము, శుశికము, రొమ్ముపడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని డబ్బితో నూ వెల రూ. 0-10-0; డబ్బా 1-1 రూ 5-12-0. పోస్టుభర్తలు కలుగు.

అమృతాంజనం డిపో, } 100, ఫ్రేరిస్టో, బొంబాయి,
6, తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు.

